

S P R Á V A
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
podľa prílohy č.5

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
MALÝ ČEPČÍN

Júl 2023

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie 4
2. Sídlo 4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie 4

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov 5
2. Územie 5
3. Dotknuté obce 5
4. Dotknuté orgány 5
5. Schvaľujúci orgán 5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice 5

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I Údaje o vstupoch

1. Pôda 6
2. Voda 7
3. Suroviny 8
4. Energetické zdroje 8
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 9

B.II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie 10
2. Voda 10
3. Odpady 10
4. Hluk a vibrácie 10
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia 10
6. Doplňujúce údaje 110

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia 121

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie 12
2. Klimatické pomery 12
3. Ovzdušie 13
4. Vodné pomery 13
5. Pôdne pomery 14
6. Flóra a fauna 14
7. Krajina 16
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability 17
9. Obyvateľstvo – demografické údaje 18

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	19
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	20
12. Iné zdroje znečistenia	20
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	20
<u>C.III</u> Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	
1. Vplyvy na obyvateľstvo	21
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	21
3. Vplyvy na klimatické pomery	21
4. Vplyvy na ovzdušie	21
5. Vplyvy na vodné pomery	22
6. Vplyvy na pôdu	22
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	22
8. Vplyvy na krajinu.....	23
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability	23
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	23
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	23
12. Iné vplyvy	24
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	24
<u>C.IV</u> Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	25
<u>C.V</u> Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	37
2. Porovnanie variantov	37
<u>C.VI</u> Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	37
<u>C.VII</u> Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	37
<u>C.VIII</u> Všeobecné záverečné zhrnutie.....	38
<u>C.IX</u> Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	38
<u>C.X</u> Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli bodkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	38
<u>C.XI</u> Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	38
Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia.....	39

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Malý Čepčín

2. Sídlo

Obecný úrad Malý Čepčín, Malý Čepčín 104, 038 45 Malý Čepčín

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Miroslava Sumková - starostka obce

telefón: +421 915 445 239

e-mail: starosta@malycepcin.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. arch. Eva Zatková, registračné číslo 463

telefón: +421 911 932 572

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Malý Čepčín - etapa: Návrh ÚPN-O, ďalej len "strategický dokument"

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Žilinský
Okres: Turčianske Teplice
Obec: Malý Čepčín
Katastrálne územie: Malý Čepčín

3. Dotknuté obce

- obec Bodorová
- obec Turčianske Teplice
- obec Veľký Čepčín
- obec Ivančiná

4. Dotknuté orgány

V zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov sa vyžaduje pred prijatím alebo schválením strategického dokumentu:

- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľudovíta Štúra č.1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Nám. Slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava 15
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica
- Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a regionálneho rozvoja, Komenského 48, 011 09 Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
- Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie 19, 010 01 Žilina
- Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
- Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
- Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany ovzdušia, úsek štátnej vodnej správy, úsek odpadového hospodárstva, úsek ochrany prírody a krajiny, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
- Okresný úrad Turčianske Teplice, Pozemkový a lesný odbor, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
- Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
- Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor krízového riadenia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 27, 036 01 Martin
- Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1, 036 01 Martin
- Okresné riaditeľstvo HaZZ, V. Žingora 30, 036 01 Martin

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Malý Čepčín.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie strategického dokumentu preto nespôsobuje vplyvy presahujúce štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.1 Údaje o vstupoch****1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber**

Realizácia návrhu strategického dokumentu si vyžaduje trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy.

1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany poľnohospodárskej pôdy, ustanovených v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov. V zmysle §13 a §14 tohto zákona sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Podľa zákona č. 57/2013 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Medzi najkvalitnejšiu pôdu v súlade s Nariadením vlády SR č.58/2013 Z. z. patria v k. ú. pôdy nasledovných BPEJ: 0720043, 0764203, 0829013, 0857002, 0857002.:

Časť poľnohospodárskej pôdy v priamom dotyku so z. ú. je zaradená medzi chránenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu. Návrh rozvoja obce na chránenej poľnohospodárskej pôde je v minimálnom rozsahu a vyplýva zo skutočností dostavby územia vzhľadom na možnosť zástavby záhrad v existujúcom obytnom z. ú. obce. V strategickom dokumente boli pôdy osobitne chránené navrhnuté na predpokladaný záber v min. rozsahu.

V riešenom území sa nachádza 309, 09 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 131,7 ha ornej pôdy, 9,00 ha záhrad a 129,2 ha trvalých trávnatých porastov.

Tab. č. 1 - Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Kat. územie: MALÝ ČEPČÍN

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	10.
01	ZU03	12,03	2,42	0787213/7 0790062/8 0714062/7	0,07 0,60 1,75	Agrotrade Group, s.r.o., Rožňava, stredisko Malý Čepčín	nie áno (časť) áno (časť)	nie
02	BI03	4,50	2,17	0714062/7 0733062/7	1,65 0,52	Agrotrade Group, s.r.o., Rožňava, stredisko Malý Čepčín	nie	nie
03	BI02	3,02	1,92	0733062/7 Nie je BPEJ	0,94 0,98	Jozef Urik, SHR	nie	nie
04	BI04+ ZV05	5,58	2,79	0714062/7 0733062/7	2,39 0,40	Agrotrade Group, s.r.o., Rožňava, stredisko Malý Čepčín	nie	nie
05	SP02	0,18	0,18	0733062/7	0,18	Fyzické osoby	nie	áno
06	DP02	0,15	0,15	0733062/7	0,15	Fyzické osoby	nie	áno
07	BH01	0,14	0,07	0733062/7	0,07	Fyzické osoby	nie	áno
08	BI05	0,09	0,05	0733062/7	0,05	Fyzické osoby	nie	áno
09	BI06+ ZV07	5,87	2,85	0733062/7 0833062/8	0,74 2,11	Agrotrade Group, s.r.o., Rožňava, stredisko Malý Čepčín	nie	nie
10	BI07	0,22	0,09	0833062/8	0,09	Fyzické osoby	nie	Áno
11	BI07	0,08	0,03	0833062/8	0,03	Fyzické osoby	nie	áno
12	BI07+ ZV06	0,46	0,23	0833062/8	0,23	Fyzické osoby	nie	áno
13	OV03	0,13	0,09	0833062/8	0,09	Fyzické osoby	nie	áno

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha			
14	OV02	0,04	0,04	0733062/7	0,04	Fyzické osoby	nie	áno
15	BI08	0,55	0,28	0829013/5 0714062/7	0,18 0,10	Fyzické osoby	nie	áno
16	BI08	0,08	0,04	0714062/7	0,04	Fyzické osoby	nie	áno
17	BI10	0,72	0,29	0829013/5 0714062/7 0857003/5	0,06 0,22 0,01	Agrotrade Group, s.r.o., Rožňava, stredisko Malý Čepčín	áno (časť)	nie
18	ZC03	0,14	0,14	0829013/5 0857003/5	0,02 0,12	Fyzické osoby	áno	nie
SPOLU		33,98	13,83		13,83			

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Malý Čepčín cca **13,83 ha**.

Poznámka:

Podľa Prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. (účinnosť od 1.4.2013) o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP sú pôdy zaradené do BPEJ v k. ú. Malý Čepčín, ktoré sú v tabuľke hrubo vyznačené, uvedené v Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy, podľa ktorého podliehajú odvodom za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Vysvetlivky:

Funkčné využitie: BI - obytné územie (rodinné domy), BH - obytné územie (bytové domy), DP - plochy dopravy, OV - občianska vybavenosť, ZU – zmiešané územie, ZC - zeleň cintorína, ZV - zeleň verejná

1.2 Záber lesnej pôdy

V k. ú. obce Malý Čepčín sa lesná pôda nenachádza.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

2.1 Zásobovanie obce pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou obce je verejným vodovodom, ktorý je napojený na skupinový vodovod Čepčín, ktorého prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Martin. Tento vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov Trstenec a Sokol s min. výdatnosťou 5,4 l/s, z ktorých sa v súčasnosti využíva len prameň Trstenec. Obec Malý Čepčín je zásobovaná vodou z vodojemu "Čepčín" v obci Abramová s objemom 300 m³, ktorý leží v nadmorskej výške 520 m n.m. max. hladina je na úrovni 522,80 m n. m. a minimálna na úrovni 519,50 m n. m.). V prípade potreby je možné zásobovanie aj z vodojemu "Polerieka". Zásobným potrubím DN 150 je voda z vodojemu gravitačne dopravovaná do obce, kde je rozvádzaná rozvodnými potrubiami..

Návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou v strategickom dokumente rešpektuje existujúcu koncepciu zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu.

Návrh zásobovania pitnou vodou sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.13.2 Vodné hospodárstvo.

✓ *Potreba pitnej vody:*

Výpočet potreby vody je stanovený v zmysle Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z..

Priemerná denná potreba vody:	$Q_p = 149,125 \text{ m}^3/\text{deň}$
Maximálna denná potreba vody:	$Q_m = 261,710 \text{ m}^3/\text{deň}$
Maximálny hodinový potreby vody:	$Q_h = 5,452 \text{ l/s}$
Ročná potreba vody:	$Q_r = 54\,430,63 \text{ m}^3/\text{rok}$

✓ *Posúdenie akumulácie vodojemu:*

Minimálna potreba objemu akumulácie (60 %z Q_m) je cca 160 m³. Existujúca kapacita vodojemu postačuje aj na predpokladaný nárast spotreby pitnej vody.

2.2 Potreba požiarnej vody

Zdrojom požiarnej vody je vodný tok Teplica. V prípade potreby bude voda na hasenie požiarov zabezpečená odberom z potoka Teplica, v zmysle platnej vyhlášky (v súčasnosti vyhláška MV SR č.699/2004 Z. z.) o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

2.3 Zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Malý Čepčín nemá v súčasnosti vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. V súčasnosti sú splaškové vody s jednotlivých objektov odvádzané do žump, prípadne malých domových ČOV, čo je nevyhovujúci stav.

V rámci "Plánu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca" z roku 2002 sa v obci uvažuje s vybudovaním kanalizačnej gravitačnej siete DN 300 mm. V obci bude vybudovaný systém splaškovej kanalizácie a odvedené odpadové vody budú prečerpávané na čistiareň odpadových vôd pre Turčianske Teplice. V navrhovanom zmiešanom území - ekologický park+rekreácia - bude odvádzanie splaškových vôd riešené koreňovou čističkou odpadových vôd, resp. čističkou odpadových vôd s recipientom na potok Teplica.

2.3 Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody sú odvádzané plytkými rigolmi len v niektorých úsekoch, väčšinou sú likvidované vsakovaním na pozemkoch okolo jednotlivých stavieb, alebo sú vyvedené na terén. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám. *Strategický dokument navrhuje dažďové vody max. zadržať v území vsakovaním do podlažia, zachytávaním drénmi a vsakmi a vylúčiť ich odvádzanie do miestnych vodných tokov a mimo verejnú splaškovú kanalizáciu.*

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

V katastri obce sa nenachádza ložisko nerastných surovín, ani prieskumné územie.

Nenachádzajú sa tu lokality, ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

Z návrhu strategického dokumentu nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovín.

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

4.1 Zásobovanie elektrickou energiou

V súčasnosti je obec Malý Čepčín zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č. 269 cez vzdušné prípojky do distribučných trafostaníc 22/0,4kV. Na území katastra obce Malý Čepčín sa nachádzajú 3 transformačné stanice. Návrh strategického dokumentu predpokladá umiestnenie 2 nových transformačných staníc v lokalitách s predpokladaným územným rozvojom.

Návrh zásobovania nových území elektrickou energiou je riešený pre nové rozvojové lokality v zmysle platných predpisov káblovými rozvodmi, uloženými do zeme.

Návrh zásobovania elektrickou energiou sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.13.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou.

4.2 Zásobovanie zemným plynom

Obec Malý Čepčín je v súčasnosti plynofikovaná. Plynom je obec zásobovaná z RS 600 nachádzajúcej sa priamo v k. ú. obce., ktorá slúži aj pre zásobovanie obcí Bodorová a Veľký Čepčín. V k. ú. obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť, prevádzkovaná SPP-D, a.s. - VTL prípojka pre RS 600: DN 100 PN 2,5 MPa a STL plynovod z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Plyn sa v obci používa na kúrenie, prípravu TUV a varenie.

Strategický dokument navrhuje rozšírenie rozvodov zemného plynu do nových lokalít a navrhuje ich umiestniť vo verejných plochách, chodníkoch a zelených pásoch.

Návrh zásobovania zemným plynom sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.13.3.2 Zásobovanie zemným plynom.

4.3 Zásobovanie tepelnou energiou

Zásobovanie obce Malý Čepčín je zabezpečované decentralizovaným spôsobom prevažne zemným plynom, v menšej miere elektrickou energiou, resp. tuhým palivom. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniach spaľovaním plynu, uhlia a dreva, elektrickými kotlami alebo elektrickými priamo výhrevnými telesami. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniach elektrickými a plynovými kotlami alebo elektrickými priamovýhrevnými telesami, v menšej miere spaľovaním uhlia a dreva.

Strategický dokument odporúča vytvárať priaznivé podmienky a podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov v systémovej energetike s vylúčením negatívneho dopadu na charakter krajiny. Navrhuje budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Návrh zásobovania tepelnou energiou sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.13.3.3 Zásobovanie tepelnou energiou.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Návrh verejného dopravného vybavenia územia rešpektuje aktuálnu legislatívu a nachádza sa v smernej časti strategického dokumentu, v kapitole B.13.1 Doprava a dopravné zariadenia a v záväznej časti strategického dokumentu.

5.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Malý Čepčín sa nachádza asi 5,0 km severne od okresného mesta Turčianske Teplice. S mestom ju spája cesta tretej triedy III/2176 Diviaky - Jazernica, ktorá prechádza severovýchodným okrajom k. ú. Cesta ďalej sprístupňuje smer na Banskú Bystricu, resp. na Kremnicu (smerom južným) a diaľnicu D1 Bratislava - Košice (smerom severným). Cez k. ú. prechádza železničná trať č. 118 Vrútky - Horná Štubňa (Zvolen) - Filakovo, ktorá je jednokoľajovou traťou III. kategórie Priamo v obci sa nachádza železničná zastávka.

5.2 Cestná automobilová doprava

Cestnú sieť obci Bodorová možno rozdeliť podľa charakteru na cesty III. triedy vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce. Základný dopravný zberno-obslužný systém obce tvoria cesty III. triedy - III/2176 a III/2180, spolu s miestnymi komunikáciami, ktoré sa pripájajú na hlavný systém.

Dopravný systém obsluhy územia v lokalitách novej obytnej zástavby je navrhovaný ako sieť navzájom prepojených a zokruhovaných komunikácií, funkčnej triedy C3, kategórií MOK 8,5/50, resp. kategórie MOU 6,5/30 s prvkami upokojenia. Na nezokruhovaných koncovkách sú navrhnuté prístupy do voľnej krajiny.

5.3 Hromadná doprava

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou, vďaka svojej prejazdnej polohe do iných obcí. Na území obce sa nachádzajú 4 zastávky hromadnej autobusovej dopravy. *Strategický dokument navrhuje, vzhľadom na urbanistickú koncepciu rozvoja obce, vybudovať 2 nové obojsmerné zastávky hromadnej dopravy so samostatnými zastávkovými pruhmi.*

5.4 Železničná doprava

Cez k. ú. obce Malý Čepčín prechádza dvojkoľajová, neelektrifikovaná železničná trať č.118 Filakovo - Vrútky. V obci sa nachádza železničná zastávka. Na železničnej trati sa nachádza úrovňové križovanie (železničné priecestie) s cestou III. triedy. *Strategický dokument navrhuje rezervovať dopravnú plochu pre mimoúrovňové križovanie cesty III/2176 so železničnou traťou.*

5.5 Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko, heliport, ani letecké pozemné zariadenie evidované Dopravným úradom. Do riešeného územia nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

5.6 Statická doprava

Parkovanie vozidiel prebieha väčšinou v rámci obslužných komunikácií, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). Odstavovanie vozidiel v rámci individuálnej bytovej výstavby je sčasti zabezpečené na vlastných pozemkoch, resp. v staršej zástavbe na miestnych komunikáciách. V obci sa nachádzajú odstavné plochy v min. rozsahu.

Strategický dokument navrhuje plochy pre odstavovanie a parkovanie vozidiel pre rodinné domy, komerčnú občiansku vybavenosť, zmiešané územia, výrobné územia, riešiť v rámci vlastných pozemkov v zodpovedajúcej kapacite.

5.7 Cyklistická doprava

V obci neexistujú značené cyklistické chodníky, cyklisti využívajú ako cyklotrasu cestu č. III/2176, resp. III/2180. Cez obec neprechádza žiadna značená cyklistická trasa. Podľa schváleného dokumentu „Cyklostratégia - Budovanie cyklotrás na území ŽSK“ (Ing. arch. Kubina, 02/2014), je cez k.ú. Bodorová navrhovaný koridor hlavnej dopravno-obslužnej siete č.48 Vrútky - Mt - Rakovo - Socovce - Borcová - Malý Čepčín - Bodorová - Turčianske Teplice, ktorý sa napája na hlavnú navrhovanú cyklo-dopravnú trasu č.3 Žilina - Vrútky.

Strategický dokument navrhuje vytvoriť sieť bezpečných cyklistických chodníkov do susedných území.

5.8 Pešia doprava

V obci sa nenachádzajú samostatné pešie trasy ani pešie priestranstvá.

Strategický dokument navrhuje vybudovať jednostranné pešie chodníky: popri ceste III/2176 od železničnej stanice po koniec zástavby, popri ceste III/2180 od železničnej stanice po hasičskú zbrojnicu, III/2178 z Malého Čepčína do Bodorovej, jednostranné chodníky v nových obytných územiach a 2 nové pešie lávky.

B.II Údaje o výstupoch**1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií**

Riešené územie sa nachádza cca 24,0 km južne od priemyselnej aglomerácie Martin – Vrútky. Nenachádzajú sa v ňom žiadne významnejšie zdroje (veľké ani stredné) znečistenia ovzdušia. Kvalita ovzdušia v obci nie je ovplyvnená prevádzkovateľmi vyžadujúcimi integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania - IPKZ (<http://ipkz.enviroportal.sk>). Zdrojom znečistenia ovzdušia sú skôr lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok) a sčasti aj cesty III/2176 a III/2180 prechádzajúce cez obec a železnica – vzhľadom však na to, že nejde o hlavný ťah, frekvencia na nej nevytvára významné zhoršenie ovzdušia riešeného územia.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia, napr. podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov, čo významne prispeje k zníženiu produkcie exhalátov. Monitoring a meranie emisií sa nenavrhuje.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Údaje o zneškodňovaní odpadových vôd sú uvedené v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.13.2.3 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd a v kapitole B.I bod 2. tejto správy.

3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Malý Čepčín nemá spracovaný Program odpadového hospodárstva a riadi sa aktuálnym Krajským programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja. V roku 2018 sa v obci vyprodukovalo spolu 117,018 komunálneho odpadu, t.j. v priemere 220,8 kg odpadu na obyvateľa. Na území obce je zavedený separovaný zber odpadu (papier - nie je zvlášť papier a lepenka, sklo, plasty - nie sú rozlíšené plasty). Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v obci Malý Čepčín predstavuje v r.2018 26,22%. Zber, odvoz a uloženie odpadu z obce Malý Čepčín zabezpečuje zmluvný dodávateľ – spoločnosť VEPOS Horného Turca n. o., Horná Štubňa.

Zneškodňovanie odpadov zo žump zabezpečujú Technické služby Turčianske Teplice, v ojedinelých prípadoch Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Martin.

Na území obce sa nachádza obecné kompostovisko. *Strategický dokument navrhuje vybudovanie zberného dvora na separovaný odpad.*

V katastrálnom území eviduje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra 2 skládky odpadov, z toho 1 odvezenú (upravenú).

Údaje o nakladaní s odpadmi sa nachádza v smernej časti návrhu strategického dokumentu, v kapitole B.14.8 Nakladanie s odpadmi.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Vzhľadom na to, že riešené územie leží viac menej mimo hlavných komunikačných ťahov - hlavný dopravný ťah medzi Martinom a Turčianskymi Teplicami je realizovaný hlavne po ceste I. triedy I/65 - nie je zaťaženie hlukom a vibráciami z dopravy také veľké, aby bolo treba uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach. Účinky hluku možno zmierniť stavebnými úpravami objektov použitím zvukovoizolačných okien a dverí, omietok, zmenou dispozície, oploštením, resp. výsadbou izolačnej zelene. Zdrojom hluku a vibrácií je do určitej miery železnica a tranzitná doprava, ktorá je zároveň aj pôvodcami zvýšenej prašnosti pri transporte po cestnej sieti v zastavanom území. Iné zdroje vibrácií nie sú známe.

Návrh strategického dokumentu navrhuje v záväznej časti opatrenia proti hluku alebo vibráciám.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)**5.1 Radónové riziko**

Prírodná rádioaktivita sa v k.ú. nevyskytuje sa nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Prevažná časť zastavaného územia je zaradená medzi územia so stredným radónovým rizikom. Nízke radónové riziko pôsobí na západnom cípe riešeného územia.

Strategický dokument navrhuje, aby sa vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika posúdila podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnej vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

5.2 Elektrosmog

Elektrosmog je každé elektromagnetické žiarenie, ktoré je umelo človekom vyrobené a teda nie prírodného charakteru. Zvyčajne je elektrosmog rozdelený do dvoch typov:

- nízkofrekvenčný elektrosmog do 1MHz (trakčné vedenie železníc, vysokonapäťové vedenie, transformátory, úsporné žiarovky, spotrebná elektronika ...),
- vysokofrekvenčný elektrosmog 1 MHz a viac (mobilné telefóny, základňové stanice BTS, rozhlasové a televízne vysielacie, Wi - Fi, Bluetooth, satelity, radary ...).

Elektrické pole sa výrazne znižuje takmer všetkými stavebnými materiálmi, s výnimkou klasického skla. Stromy a kríky tiež znižujú elektrické polia.

Návrh strategického dokumentu rešpektuje ochranné pásma elektrických vedení, ktoré zabezpečujú aj ochranu pred žiarením. V prípade návrhu a realizácie výstavby v ochrannom pásme elektrického vedenia je nutné realizovať jeho prekládku.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V strategickom dokumente sa nenavrhujú také rozvojové zámery, pri ktorých by dochádzalo k významným zásahom do výrazu a charakteristického vzhľadu krajiny; ani aktivity, ktoré by mohli nepriaznivo zasiahnuť do chránených území, prvkov ÚSES a migračných koridorov.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia**

Hranice riešeného územia sú vymedzené katastrálnymi hranicami územia Malý Čepčín. Riešené územie pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je cca 309 ha. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 29,85 ha.

Vymedzené územie susedí s k. ú. obcí okresu Turčianske Teplice - Bodorová (k. ú. Bodorová a Kevice), Turčianske Teplice (k. ú. Turčiansky Michal a Diviaky), Veľký Čepčín a Ivančiná.

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie**1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia****1.1 Geomorfologické pomery**

Celé územie obce Bodorová patrí do Alpsko – himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútroň Západné Karpaty a Fatransko – tatranskej oblasti. Celé územie obce patrí do celku Turčianska kotlina apodcelku Divická pahorkatina.

1.2 Geologické pomery

V k. ú. sa nachádzajú 2 genetické typy kvartérnych uloženín. V okolí vodného toku Teplica a na východnom okraji riešeného územia prevládajú hlinité piesky, piesky, štrky, piesčité štrky, reziduálne štrky. Ostatná časť územia prevládajú piesčité hliny, hliny, hlinité piesky, hlinité štrky.

1.3 Reliéf

Riešené územie je mierne diferencované podľa sklonov reliéfu. Reliéf obce nie je členitý čo má vplyv na orientáciu georeliéfu. Sklon je najnižší v údolí potoka Teplica na severe územia. Celé územie má sklon do 3°. Väčšina územia je rovina. Územie sa rozprestiera v nadmorských výškach od 457,5 m n. m. po 475 m n. m., v strede obce je 464 m n. m.. Najvyšší bod sa južnej hranici katastra obce.

1.4 Inžinierskogeologická charakteristika

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí riešené územie do rajónu kvartérnych sedimentov s genetickými typmi - fluviálne sedimenty terás a deluviálne sedimenty niv.

1.5 Geodynamické javy

Územie náchylné na zosuvy sa v riešenom území podľa ŠGÚDŠ nenachádza.

1.6 Seizmicita

Mapa izolínií seizmicity hovorí o potencionálnom výskyte zemetrasenia určitej intenzity v danom území. Podľa izolínií teda môžeme konštatovať, že približne polovica územia leží v pásme 6.-7. stupňa, druhá polovica v pásme 7. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 (*Medvedevova-Sponheuerova-Kárnikova stupnica*). Izolínia rozdeľujúca okres do týchto dvoch pásem prebieha od Mošoviec juhozápadným smerom cez Turčianske Teplice a Sklené..

1.7 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín.

1.8 Stav znečistenia horninového prostredia - environmentálne záťaž

Environmentálne záťaž sa v k. ú. nenachádzajú.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Priemerná ročná teplota vzduchu je 7,4 °C. Počas vegetačného obdobia dosahuje priemerné hodnoty len 13,8 °C s maximálnou priemernou teplotou 17,4 °C v mesiaci júl a 16,8 °C v mesiaci august. Najchladnejším je mesiac január, keď dlhodobá nameraná priemerná teplota dosahuje len -3,3 °C.

Priemerný ročný úhrn zrážok je 716 mm, v letnom polroku 432 mm. Najchudobnejšie na zrážky sú zimné mesiace (január, február, marec), zatiaľ čo najviac zrážok spadne v mesiacoch máj, jún, júl a august.

Priemerné mesačné hodnoty rýchlostí vetra naznačujú ustálenosť prúdenia vzduchu a celoročnú homogenitu danej charakteristiky.

Turčianska kotlina, v s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti sa radí medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Ide o pomerne úzku vysočinnú kotlinu, výrazne ohraničenú vrstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku.

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Vplyvy na ovzdušie, nie sú vplyvmi vychádzajúcimi z riešení v strategickom dokumente posudzovaného územia, ale sú spôsobené aglomerovanými účinkami súmestia Martin – Vrútky – Turany – Sučany.

Údaje o ovzduší sú uvedené v kapitole B.II bod 1.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

4.1 Hydrologické a hydrogeologické podmienky

K. ú. malý Čepčín patrí do základného povodia č. 4-21-05 Váh od ústia Oravy po ústie Varínky. Obec Bodorová patrí do Hydrogeologického regiónu - paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny s typom priepustnosti - medzizrnová.

4.2 Vodné toky

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. nachádzajú 2 vodohospodársky významné vodné toky s p. č. 146 - tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-047 – **Teplica**, pramení vo Veľkej Fatre, v podcelku Bralná Fatra, na juhozápadnom svahu Kráľovej skaly (1 377,2 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 000 m n. m. a p. č. 148 - tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-063 – **Dolinka** (starší názov je Závodie), pramení vo Veľkej Fatre na južnom svahu Hlbokej (1 010,2 m n. m.) v nadmorskej výške cca 815 m n. m. Tvorí západnú hranicu obce, na riešenom území výrazne meandruje. Nie je regulovaný.

V katastri obce sa nachádza 1 malý vodný tok Ivančinský potok, tečie od juhu na sever v západnej časti katastra, pramení v katastri obce Diviaky. Súvislé vodné plochy prírodné alebo umelé sa v katastri obce nenachádzajú. Tesne za najsevernejšou hranicou obce sa nachádza vodná plocha (rybník) v obci Jazernica.

4.3 Podzemná voda

Z hydrogeologických regiónov v okrese Turčianske Teplice sa v riešenom území nachádza 1 a je uvedený s bilančným množstvom podzemnej vody za rok 2012:

- QP 033 paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny, povodie Turiec, využiteľné množstvo: 887,53 l.s⁻¹, odber: 45,34 l.s⁻¹.

V katastrálnom území sa nenachádzajú vodné zdroje vhodné na hromadné zásobovanie pitnou vodou.

V k. ú. Malý Čepčín sú evidované vrty: vrt 1 - ev.č.28, vrt 2 - ev.č.3, vrt ev.č.29, vrt ev.č.36.

4.4 Kvalita povrchových a podzemných vôd

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významní znečisťovatelia vôd. Zdrojom znečistenia vôd v území sú bodové a plošné znečistenia. Rozhodujúcimi zdrojmi bodového znečistenia sú žumpy a vypúšťané odpadové vody. Najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú: poľnohospodárske družstvo, poľné hnojiská, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody. Potenciálnym zdrojom možného znečistenia môžu byť prípadné havarijné úniky škodlivých látok z mechanizácie používanej v poľnohospodárstve. Ďalším zdrojom možného znečistenia a zanášania tokov sú splachy pôdy do toku z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat na miesta pastvy, ako aj voľba nevhodných foriem obhospodarovania pôd a výskyt čiernych skládok odpadov (prevažne komunálny a stavebný odpad).

Časť podzemných vôd spĺňa v obci Malý Čepčín kategóriu A - najlepšia kvalita zväčša v plnom rozsahu vyhovujú všetkým ukazovateľom podľa Vyhlášky MZ SR č. 151/2004 pre pitnú vodu. Časť podzemných vôd v obci Malý Čepčín je v kategóriu E – charakterizované nadlimitnými koncentráciami NO₃ a PO₄ z poľnohospodárskej činnosti..

Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z.z. ustanovuje citlivé a zraniteľné oblasti podľa § 33 a 34 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Podľa tohto nariadenia je *citlivou oblasťou celé územie okresu Turčianske Teplice*. Za citlivé oblasti citlivé oblasti podľa vodného zákona sa ustanovujú vodné útvary povrchových vôd

na území SR, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

4.5 Minerálne a termálne vody

V k. ú. Malý Čepčín sa nenachádzajú prírodné minerálne vody, ani termálne vody.

4.6 Vodohospodársky chránené územia

V k. ú. sa nenachádzajú žiadne chránené územia v zmysle zákona č. 361/2004 Z. z. o vodách.

4.7 Riziko povodní

Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r.2012 – Povodňový plán záchranných prác obce, ktorý bol spracovaný v súlade s Metodickým pokynom Obvodného úradu Martin č.3/2011. Pre riešené územie sú pre vodné toky Dolinka a Teplica k dispozícii mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika a sú súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika, v rámci ktorého sú pre túto geografickú oblasť navrhované protipovodňové opatrenia, ktoré budú postupne realizované v závislosti od zabezpečenia finančných prostriedkov.

Strategický dokument premieta hranice Q_{100} do grafickej časti návrhu a uvádza návrh opatrení na zníženie rizika záplav.

5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

5.1 Pôdne pomery

Z hľadiska pôdnych podmienok sa v okolí obce vyskytujú z pôdnych typov na poľnohospodárskej pôde najmä čierne, pseudogleje, fluvizeme, organozeme a rendziny. Z hľadiska hodnotenia typologicko-produkčných kategórií prevládajú v riešenom území stredne produkčné pôdy.

5.2 Bonita pôdy

Poľnohospodárske pôdy v Turčianskej kotline sú v rámci Slovenska hodnotené ako stredne produkčné pôdy. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 4. – 8.

5.3 Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd: ťažké pôdy (ílovitohlinité) a stredne ťažké pôdy (hlinité).

5.4 Kontaminácia pôdy

Pre obec Malý Čepčín neboli k dispozícii údaje o kontaminácii pôdy. Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka) s registračným číslom 2563 a menšie nelegálne neevidované skládky odpadu.

5.5 Erózia pôdy

Pôdna erózia sa v našich pôdno-klimatických podmienkach najčastejšie vyskytuje ako vodná a veterná erózia pôdy. Samotný erózný proces zahŕňa častkové subprocessy, ktorými je pôdny materiál uvoľnený (dezintegrácia pôdneho povrchu), transportovaný (po pôdnom povrchu) a sedimentovaný (v svahových depresiách). Vodná erózia plošným splachom sa v území takmer nevyskytuje. Erózia pôdneho krytu vodným tokom sa vyskytuje v území, kde je intenzívne obrábaná poľnohospodárska pôda - zasahuje do blízkosti vodného toku Dolinka a Teplica.

6. Flóra a fauna – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov

6.1 Flóra

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (*Futák, in Atlas SSR 1980*) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín, fytogeografického okresu Turčianska kotlina.

a) Rekonštruovaná prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia predstavuje takú vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek.

Podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie boli výraznými drevinami v riešenom území duby v spoločenstvách s rôznymi druhmi drevín. V súčasnosti v prírodnom prostredí riešeného územia tieto impozantné dreviny chýbajú. Väčšina územia bola ovplyvnená tokom Teplice a jej riečnou nivou. V okolí

tokov prirodzene rástli dubové a cerovo-dubové lesy. V súčasnosti sa brehové porasty nevyskytujú po celej dĺžke tokov, na veľkých úsekoch chýbajú úplne. Tie, ktoré zostali, sú čiastočne druhovým zložením blízke jelšovým lesom na nivách podhorských a horských vodných tokov, avšak majú čiastočne a v intraviláne výrazne zmenené druhové zloženie. Ďalej od toku prevládali zmiešané listnato-ihličnaté lesy v severných karpatských kotlinách (lipa malolistá, dub letný, hrab obyčajný, smrek obyčajný, borovica lesná, jarabina vtáčia). Okrajovo do územia zasahovali aj karpatské dubovo-hrabové lesy.

Riešené územie však bolo v minulosti úplne odlesnené a v súčasnosti sa v ňom nevyskytuje jediný lesný porast.

b) Reálna vegetácia

Reálna vegetácia riešeného územia sa od rekonštruovanej pôvodnej vegetácie výrazne líši, keďže v minulosti bolo celé územie odlesnené a premenené na poľnohospodársku pôdu. V súčasnosti sa v území nenachádza jediný lesný, ani iný významnejší porast drevín. Väčšina územia je využívaná ako prevažne veľkoblokové polia alebo pasienky. Menej sa vyskytujú výlučne kosené lúky. Trávne porasty sa vyskytujú v celej škále – od intenzívne využívaných, priosievaných, druhovo chudobných pasienkov až po druhovo pestré lúky.

Z nelesnej drevinovej vegetácie sú najvýznamnejšie brehové porasty rieky Teplica a brehové porasty potoka Dolinka, tečúceho po hranici katastra. Ďalej sa už väčšie skupinky drevín nachádzajú len v intraviláne, v extraviláne sporadicky - popri cestných komunikáciách, menších tokoch, na nevyužívaných plochách, prípadne pri železničnej trati. Ďalším hodnotným prvkom vegetácie býva mokradná vegetácia. Riešené územie má predpoklady na výskyt mokradných biotopov. Mohli by sa vyskytovať napr. v okolí vodných tokov, na podmáčaných plochách lúk, prípadne zamokrených poľných depresiách. V riešenom území sú však značne negatívne ovplyvnené ľudskou činnosťou a výrazne degradované, mokradných druhov sa vyskytuje veľmi málo, vytlačili ich druhy nitrofilné a ruderalne.

Vegetáciu územia dopĺňa sídelná vegetácia, ktorá v protiklade s okolitou krajinou extravilánu upúta hlavne veľkými stromami a zelenými zákutiami vytvorenými meandrami Teplice.

c) Výskyt invázných druhov rastlín

Invázne druhy sú na území Slovenska nepôvodné, často bývajú vysádzané v záhradách a parkoch pre svoj dekoratívny vzhľad alebo ako medonosné rastliny. Viaceré invázne druhy sa do prírodného prostredia dostávajú ako pôvodne pestované rastliny, ktoré splaneli zo záhrad alebo boli vyhodnené ako biologický odpad do extravilánu. Ich nebezpečnosť spočíva v tom, že sa dokážu rýchlo šíriť do okolia na úkor pôvodných pestrých spoločenstiev, čím výrazne znižujú biodiverzitu. Významne menia charakter biotopov, postupne vytlačujú ostatné druhy a vytvárajú rozsiahle monokultúrne porasty.

Výskyt invázných druhov a ich odstraňovanie je riešený aj legislatívne zákonom č.150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zoznam invázných druhov rastlín a spôsoby ich odstraňovania ustanovuje príloha 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

V území bol zaznamenaný výskyt druhov, ktoré sa správajú invázne: sumach pálkový, hviezdnik ročný, astra, agát biely.

Strategický dokument navrhuje opatrenia v súvislosti s výskytom invázných rastlín.

6.2 Fauna

Podľa zoogeografického členenia pre terestrický biocyklus je územie zaradené do paleoarktu, eurosibírskej podoblasti, podkarpatského úseku provincie listnatých lesov a podprovincie karpatských pohorí. V rámci zoogeografického členenia limnického biocyklu je riešené územie zaradené do hornovážskeho okresu, severopontického úseku, pontokaspickej provincie.

Fauna v širšom okolí riešeného územia sa vyznačuje pestrosťou a rozšírením rôznych zoogeografických prvkov (kozmpolitné, palearktické, európske). Predmetné riešené územie sa nachádza v oblasti s intenzívne využívanou poľnohospodárskou pôdou, ktoré priamo ovplyvňuje druhové spektrum živočíchov celej oblasti. V oblasti sú prítomné záhrady s ovocnými stromami, taktiež stromoradia, či skupiny drevín voľne roztrúsené po obci (park, iná miestna zeleň). Zo zoocenóz prevládajú spoločenstvá parkov či skupín stromov a spoločenstvá lúk a polí viazané na trávno-bylinné biotopy. Dôležitým prvkom v krajine je miestny potok Teplica s prirodzenými meandrami a brehovými porastom.

Skúmané územie pokrývajú najmä poľnohospodárske kultúry, najmä kukurica, obilniny a iné krmoviny.

➤ *Bezstavovce*

Bezstavovce predstavujú najbohatšie a najpočetnejšie zastúpenú skupinu živočíchov, ktorá obýva všetky typy biotopov a aj všetky výškové pásma. Medzi bežné druhy treba považovať rôzne druhy pavúkov, pôdnych roztočov, nematódov, chvostoskokov, mnohonôžok, stonôžok, dvojkřídlcov, blanokřídlcov, potočníkov, podeniek, pošvatiek, rovnokřídlcov, bzdôch, rovnokřídlcov a vážok, žijúcich najmä v zachovalejších horských ekosystémoch aj druhy zriedkavé, vzácne, ako i reliktné a endemické. V sledovanom území pre lepšie spoznanie tejto skupiny živočíchov by bolo vhodné intenzívne a podrobné

skúmanie vhodnými metódami. Dôraz treba sústrediť na časti s vhodnými starými stromami, brehový porast potoka Teplica a pod.

➤ Stavovce

Ryby - miestny potok Teplica pretekajúci územím môže predstavovať prirodzenú cestu pre migrujúce ryby. Počas monitoringu boli na úseku v k. ú. Malý Čepčín (nad obcou) pozorované 3 jedince pstruha potočného. Na základe výskytu pstruha potočného, relatívnej čistoty a prietoknosti potoka je predpoklad výskytu aj čereble pestrej hlaváča pásoplutvého či vzácneho hlaváča bieloplutvého, ktoré predstavujú obľúbenú korisť pstruha. Počas monitoringu a prechádzania sledovanej oblasti boli brehové porasty pomerne husto porastené a znemožňovali tak podrobný prieskum potoka. Dôkladný prieskum by bolo vhodné vykonať pomocou elektrického agregátu, ten pre prieskum využitý nebol.

Plazy a obojživelníky - v oblasti je predpoklad výskytu, najmä však na vlhších miestach vretenica severná, užovka obojková, ale aj jašterica živorodá. Slepúchovi lámavému najviac vyhovujú lesy, je predpoklad jeho výskytu v záhradách či parkoch, jašterici obyčajnej skôr suchšie časti...

Vtáky - vtáky sú v riešenom území zo stavovcov najpočetnejšie zastúpenou skupinou živočíchov. Obývajú všetky typy zastúpených biotopov. Najpočetnejšie zastúpená je pinka lesná. V území sa vyskytuje aj slávik červienka, penica čiernohlavá, penica popolavá, holub hrivnák, hrdlička záhradná, škorec lesklý, prhlaviar červenkastý, kanárik poľný, straka čiernozobá, sojka obyčajná. Tiež bol pozorovaný drozd plavý, drozd čierny, drozd čvíkotavý. Z dravcov bol pozorovaný jastrab lesný, jastrab krahulec a sokol myšiár. Lúky v sledovanej oblasti predstavujú potencionálny vhodný biotop pre globálne ohrozeného európskeho druhu chrapkáča poľného, ale aj loviskom pre myšiaka lesného, orla krikľavého a orla skalného. V brehových porastoch potoka Teplica aj v samotnej obci bol pozorovaný trasochvost biely, trasochvost horský, strnádka obyčajná. Priamo na potoku bolo pozorovaných viacero jedincov kačice divej. V obci boli tiež potvrdené stehlíky pestré, oriešok hnedý, stehlík zelený a žltochvost domový. Okraj obce je potenciálne vhodný pre hniezdenie strakoša obyčajného. V obci boli nájdené postavené hniezda belorítky domovej, lastovičky domovej, vrabce domové, na okraji obce aj vrabec poľný. Pre kompletné zistenie avifauny predkladaného obdobia je nutné v jarnom období pristúpiť ku bežne používaným monitorovacím postupom ako sú bodový transekt, líniový transekt, odchyt do nárazových sietí a pod.

Cicavce - z cicavcov bol potvrdený výskyt líšky hrdzavej, prostredie je vhodné pre kunu skalnú, piskora obyčajného. V biotope ľudských sídiel sa vyskytuje hranostaj čiernochvostý, lasica obyčajná, ryšavka žltohrdlá. V ekotóne a na zarastajúcich lúkach a pasienkoch sú typickými zástupcami plísk lieskový, v parkoch či stromoradiach veverica stromová. Z netopierov sa vyskytuje netopier obyčajný, cez deň bol pozorovaný raniak hrdzavý pri love koristi. V záhradách bol zistený krt obyčajný, v prostredí záhrad sa vyskytuje aj jež tmavý a jež východoeurópsky. Na zamokrených stanovištiach je predpoklad výskytu dulovnice väčšej najmä v blízkosti potoka Teplica. Z párnokopytníkov boli nájdené stopy po srncovi hôrnom. Na lúkach a v remízach je zastúpený zajac poľný. Vydra riečna bola potvrdená trusom a stopami v blate na potoku Teplica.

6.3 Významné migračné koridory živočíchov

V území sa nachádza regionálny biokoridor typu „nášľapné kamene“, pozostávajúci z rôznych plôšok mimolesnej drevinovej vegetácie (poľné lesíky, brehové porasty, remízky, medze a iné ekotóny), mokradiel a i. v matrixi agroekosystémov, sprostredkujúci najmä migráciu a rozptyl kopytníkov, šeliem a lesných druhov vtákov medzi Veľkou Fatrou a Žiarom. Dôležitým migračným hydrickým koridorom živočíchov je potok Teplica.

Strategický dokument rešpektuje uvedené koridory a nenavrhuje v nich žiadne funkcie.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

7.1 Estetické vnímanie, scenéria

Riešené územie z pohľadu prvého vizuálneho pásma, tvorí väčšinou mierne zvlnená pahorkatina a rovina nivy s pravidelne obhospodarovanými poľnohospodárskymi pôdami. Prevažná časť vlastného územia pôsobí monotónne, najmä v čase mimo vegetačného obdobia.

Esteticky pôsobivejšia je krajina pozdĺž toku Teplica, s vidieckym sídlom, so zachovalým meandrujúcim vodným tokom doplneným brehovými porastami, lúkami a obhospodarovanými záhumienkami a záhradami. Rušivo pôsobí areál hospodárskeho dvora a lúnia železnice. Lesná krajina vo vizuálnom vneme katastrálneho územia absentuje, je možné ju vnímať z pohľadu krajinotvorného v nadväznosti na susedné katastrálne územia.

Z pohľadu exterérového minimálne tretieho vizuálneho pásma lemujú celkový pohľad okolia Turčianskej kotliny vrchoviny, ktoré vytvárajú pohľadovo dynamický veniec okolo monotónnej a málo štruktúrovej kotliny.

7.2 Stabilita

Ekologická významnosť územia a stabilita sa hodnotí z hľadiska výskytu chránených území, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a ostatných ekostabilizačných prvkov krajiny. Za

ekostabilizačné prvky sa považujú lesy, porasty krovín, a rôzne trávne porasty, ktoré sa nenachádzajú medzi chránenými územiami, ani medzi prvkami ÚSES. *Koeficient ekologickej stability pre obec Malý Čepčín je 1,77; tzn. je to krajina s nízkou ekologickou stabilitou*, ktorá má nízku schopnosť odolávať rušivým vplyvom.

Medzi ekologický najvýznamnejšie prvky SKŠ patria: prirodzené a prírodné lesy, lúčne spoločenstvá s vysokou biodiverzitou, mokrade, neregulované vodné toky s brehovými porastami a podobne; *stredný význam má*: napr. líniová NDV, *veľmi malý význam*: má veľkoplošná orná pôda a zastavané plochy a komunikácie, či iné človekom významne pozmenené a narušené plochy nemajú z hľadiska zvýšenia ekologickej stability význam.

Medzi významné krajinné prvky, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad a stabilitu krajiny riešeného územia patria prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Turčianske Teplice sa v katastri obce Malý Čepčín nachádzajú tieto prvky ÚSES:

- Biokoridor regionálneho významu RBk1 Vodný tok Teplica
- Biokoridor regionálneho významu RBk 6 Kurací vršok-Vlčanová – Bodorová – Čepčinský háj – Piešť
- Genofondová lokalita GL 34 – Dolinka
- GL 49 Za mostíkom
- GL 50 Dolný tok Teplice
- GL 51 Hájičky

Strategický dokument *navrhol na zvýšenie ekologickej stability* aj Miestny územný systém ekologickej stability a ekostabilizačné prvky (*spracovateľ Ing. Peter Baláž, PhD. a kol., 2019*):

- aleje stromov pozdĺž ciest,
- medze a aleje drevín pozdĺž poľných ciest,
- línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra,
- 2 biocentrá miestneho významu,
- 6 biokoridorov miestneho významu,
- interakčných prvkov miestneho významu.

Viac o územnom systéme ekologickej stability v strategickom dokumente kap. B.12.

7.3 Ochrana

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská Republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR. ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- a) charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- b) ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti a stavby, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006 Z. z.

Strategický dokument rešpektuje uvedené postuláty, svojím návrhom nenaruší charakteristický vzhľad krajiny ani charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčí územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)]

8.1 Chránené územia prírody a krajiny

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa riešené územie obce Malý Čepčín nachádza v 1. stupni ochrany, a nenachádzajú sa v ňom žiadne osobitne chránené časti prírody a krajiny - mokrade medzinárodného, regionálneho a lokálneho významu, ochranné lesy, chránené dreviny, lokality siete Natura 2000.

8.2 Územný systém ekologickej stability

8.2.1 RÚSES okresu Turčianske Teplice

Podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (*ESPRIT/SAŽP, 2013*) sa v katastri obce Malý Čepčín nachádzajú tieto prvky ÚSES:

- Biokoridor regionálneho významu RBk1 Vodný tok Teplica
- Biokoridor regionálneho významu RBk 6 Kurací vršok-Vlčanová – Bodorová – Čepčinský háj – Piešť
- Genofondová lokalita GL 34 – Dolinka

- GL 49 Za mostíkom
- GL 50 Dolný tok Teplice
- GL 51 Hájičky

8.2.2 Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) – návrh

Cieľom návrhu kostry MÚSES je delineačia biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov predstavujúcich najhodnotnejšie prírodné časti krajiny z hľadiska zachovania a zlepšovania ekologickej stability územia. V strategickom dokumente sú vyčlenené nasledujúce prvky MÚSES:

- Biocentrum miestneho významu MBc1, MBc2
- Biokoridory miestneho významu terestricko-hydrické MBk1, MBk2, MBk5,
- Biokoridory miestneho významu terestrické: MBk3, MBk4, MBk6,
- interakčné prvky navrhované: IP 1, IP 2, IP 3, IP 4, IP 5, IP 6

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

9.1 Demografická charakteristika

Obec Malý Čepčín mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov (SODB) v r. 2011 519 obyvateľov, z toho 259 žien. Pri sčítaní v roku 2001 mala obec 520 trvale bývajúcich obyvateľov, 259 žien. Za vyhodnocované obdobie počet obyvateľov mierne stúpa. V r. 2018 mala obec 535 obyvateľov.

Katastrálne územie obce má rozlohu 309,0 ha. Hustota osídlenia bola v r.2011 (SODB) 167,9 obyv./km², k 31.12.2018 vzrástla na 173,10 obyv./km² a vysoko prekračuje okresný priemer, ktorý dosahuje hodnotu 40,6 obyvateľov na km².

Tab. č. 2 - Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 30.06.2019

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	celkom	muži	ženy	0 – 14	15-64 muži	15-64 ženy	65+ muži	65+ ženy	nezistený
Malý Čepčín	530	268	262	67	174	174	55	60	-

Počet obyvateľov obce v období od sčítania v roku 1991 do sčítania v roku 2011 stagnoval, priemerný ročný prírastok bol 0,04 %. Od r. 2011 začal počet obyvateľov stúpať na 535 v roku 2018, priemerný ročný prírastok v období r. 2011 - r. 2018 bol 0,44 %. V období rokov 2011 – 2018 počet obyvateľov obce vzrástol o 16 osôb. Počet obyvateľov obce v sledovanom období s výnimkou roku 2011 stúpala prirodzeným prírastkom (+10 obyvateľov) a zároveň rástol aj kladným migračným saldóm (+13 obyvateľov).

V prepočte na 1000 mužov v obci pripadá 996 žien, čo sa nepokladá za výrazné porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

V národnostnej štruktúre obce má výrazné, prioritné, zastúpenie obyvateľstvo slovenskej národnosti (91,5 %). V obci sa takmer 42,1 % obyvateľov hlásilo k rímskokatolíckemu vyznaniu a 27,1% k evanjelickej a.v., bez vyznania bolo 16,9 % obyvateľov.

✓ Prognóza demografického vývoja

Vzhľadom na blízkosť kúpeľného mesta Turčianske Teplice a neďalekého mesta Martin, je v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti od obce dostatok pracovných príležitostí, zároveň je v obci vhodné prostredie pre bývanie. V obci je záujem o výstavbu rodinných domov, aj záujem investorov o rozsiahlu novú bytovú výstavbu. Na základe uvedeného v budúcich rokoch je predpoklad nárastu počtu obyvateľov obce v závislosti na novej výstavbe rodinných domov (pristťahovaním).

Tab.č.3 - Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov obce

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2019	535	100,0	-
2030	590	110,3	0,93
2040	640	119,6	0,85

9.2 Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci, z celkového počtu, ekonomicky aktívnych 242 obyvateľov, čo predstavuje 46,6% všetkých obyvateľov, %, pracujúcich bolo 210 osôb. Z obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 62,9 %; až 87,6% z ekonomicky aktívnych odchádzalo za prácou mimo obec. Z ekonomicky aktívnych pracovalo v primárnom sektore 5,8%, v sekundárnom 40,9% a v terciárnom 47,9%. Do obce prichádzalo za prácou 32 ľudí - 4 do primárneho, 2 do sekundárneho a 26 do terciárneho sektora.

V r.2018 boli v obci evidovaných 10 uchádzačov o zamestnanie. Do r.2018 sa počet uchádzačov o zamestnanie znížil na 10 osôb z 28 osôb v r. 2011.

9.3 Charakteristika bytového a domového fondu

Ku dňu sčítania v r.2011 bolo na území obce Malý Čepčín 171 bytových jednotiek, z toho 152 (88,9%) trvalo obývaných bytov. Celkový počet domov bol 139, z toho trvale obývaných 120 (86,3%). Z celkového počtu domov bolo 5 bytových domov, v ktorých bolo 37 trvale obývaných bytových jednotiek. Neobývaných domov bolo 18.

V roku 2011 dosiahol počet trvale obývaných bytov v obci 292/1000 obyvateľov (priemer SR 307/1000 obyv., priemer EÚ je viac ako 400 bytov/1000 obyv.) a 329 bytov/1000 obyvateľov v celkovom bytovom fonde vrátane neobývaných bytov. V obci sú zastúpené individuálne formy bývania ako aj hromadné formy bývania v 5 bytových domoch (37 trvale obývaných b.j.). V roku 2001 pripadalo v obci na 1 obyvateľa priemerne 17,3 m² obytnej plochy.

V najbližších rokoch je, v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, predpoklad ďalšieho znižovania koeficientu obývanosti v obci nasledovne :

v roku 2011	3,42 obyv./ 1 byt
v roku 2030	3,20 obyv. / 1 byt
v roku 2040	2,95 obyv./ 1 byt

✓ Súčasný dopyt po bytoch

Podľa základných demografických údajov a schváleného Zadania pre predpokladaný počet 640 obyvateľov obce v roku 2040 a pre dosiahnutie obývanosti 2,95 obyvateľa/1 byt bude v roku 2040 potrebný celkový počet 217 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (11,1%) je potrebných v obci celkom 244 bytov, t.j. do roku 2040 potrebné postaviť v obci približne 90 nových bytov.

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2040 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

9.4 Aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch)

Strategický dokument vyhodnocuje jednotlivé aktivity obyvateľstva a navrhuje funkčné a priestorové využitie územia obce vzhľadom na tieto aktivity. V záväznej časti určuje ich záväznú reguláciu.

Bližšie údaje a riešenia sú uvedené v strategickom dokumente v kapitole B.8.3 Návrh riešenia výroby; B.8.4 Návrh riešenia rekreácie a cestovného ruchu; v záväznej časti v príslušných kapitolách.

9.5 Infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Strategický dokument sa zaoberá jednotlivými druhmi dopravy a sietí technickej infraštruktúry, navrhuje ich riešenia a reguláciu; podrobne ich popisuje v textovej časti a mapuje v grafickej časti.

Bližšie údaje a riešenia sú uvedené v strategickom dokumente v kapitole B.13 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia; v záväznej časti v príslušných kapitolách.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V rámci územia obce sa nenachádzajú žiadne národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR.

V katastri obce Malý Čepčín sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do dvoch skupín:

- 1) Z dostupnej Centrálnej evidencie archeologických nálezísk Slovenskej republiky, tzv. CEANS:
 - a) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Homolka“ – 9. storočie, mohylový hrob,
 - b) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Záhradiská“ – datovanie: neurčené, druh lokality: neurčené,
 - c) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Diaková, štrkovisko“ – staršia doba železná, doba rímska, druh lokality: neurčené.
- 2) Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov a terénnych názvov môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:
 - a) MALÝ ČEPČÍN, poloha „centrum obce“ – 2. polovica 19. storočia, kúria Gustáva Csepicsányiho (a záhrada),
 - b) MALÝ ČEPČÍN, poloha „centrum obce“ – 2. polovica 19. storočia, kúria Gustáva Csepicsányiho (a záhrada),
 - c) MALÝ ČEPČÍN, poloha „centrum obce, pri ľavom brehu potoka Žarnovica“ – 1. polovica 16. storočia a 2. polovica 19. storočia, kúria Františka a Mórica Csepicsányiovcov (a záhrada),
 - d) MALÝ ČEPČÍN, poloha „južná časť intravilánu obce, pri potoku Žarnovica“ – novovek, zaniknutý vodný mlyn,

- e) MALÝ ČEPČÍN, poloha „južná časť intravilánu obce“ – 2. polovica 18. storočia – 1. polovica 19. storočia, kúria Alberta Csepicsányiho (a záhrada),
- f) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Hájik“ – 19. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
- g) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Diaková“ – novovek, majer a kúria rodiny Čepčianskych a Hlavatých,
- h) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Veľký prieloh, na potoku Žarnovica“ – novovek, zaniknutý vodný mlyn Ivančiná,
- i) MALÝ ČEPČÍN, poloha „Veľký prieloh, na potoku Žarnovica“ – 2. polovica 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn.

V záväznej časti strategického dokumentu sú stanovené regulatívy na ochranu historického potenciálu riešeného územia.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

V katastrálnych územiach obce nie sú podľa dostupných údajov evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Údaje o hlukových pomeroch a vibráciách sú uvedené v tejto správe, v kapitole B.II, bod 4.

Údaje o žiarení a iných fyzikálnych poliach sú uvedené v tejto správe, v kapitole B.II, bod 5.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Cieľom zhodnotenia environmentálnych problémov je vyjadriť najakútnejšie ohrozenie krajiny. Zhodnotenie ohrozených javov (významných krajinných a ekologických štruktúr) a ohrozujúcich javov (stresové javy a zdroje), vyjadrujúce ohrozenie krajiny a jej jednotlivých krajinotvorných zložiek a prvkov v dôsledku pôsobenia stresových javov, či už prírodných alebo sekundárnych.

Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sa v riešenom strategickom dokumente vymedzili nasledovné skupiny problémov:

- ohrozovanie prvkov ÚSES poľnohospodárstvom
- obrábanie poľnohospodárskych pôd v blízkosti vodných tokov
- náchylnosť pôd na vodnú, príp. veternú eróziu
- poškodenie hydromelioračných zariadení
- intenzívne poľnohospodárstvo a vytváranie veľkoblokovej ornej pôdy
- ohrozenie trvalých trávnych porastov sukcesnými procesmi
- nedostatok kvalitnej krajinnej zelene
- ohrozenie biodiverzity šírením invázných druhov rastlín
- klimatické zmeny a ich dôsledky
- radónové riziko
- riziko povodní z vodných tokov Teplica a Dolinka

C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Strategický dokument je územnoplánovací dokument, ktorý má priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvalitu života v obci, ale neobsahuje také návrhy, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva alebo mali na negatívne sociálno-ekonomické dopady, resp. by narušovali pohodu a kvalitu života v obci.

Strategický dokument navrhuje riešenia a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu v rôznych oblastiach, napr. dopravy a technickej infraštruktúry - nové zokruhované komunikácie, vybudovanie kanalizácie; opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia - krajinnno-ekologické opatrenia, opatrenia vzhľadom na ochranu ovzdušia, povrchových a podzemných vôd, pôdy, ochrany pred hlukom, pred klimatickými zmenami, zníženie spaľovania tuhých palív a využitie alternatívnych zdrojov energie, separovaný zber, vykurovanie; ako aj v ostatných oblastiach – dobudovanie chodníkov, verejnej zelene, cyklotrás, detských ihrísk a športovísk, oddychových zón a rekreačného územia, ap. Návrh funkčného využitia a spôsobu zástavby umožňuje prevetranie a preslnenie územia, vhodné dopravné riešenia a optimálne pripojenie na siete technického vybavenia územia.

Cieľom strategického dokumentu je vytvorenie optimálneho priestorového a funkčného usporiadania územia, optimálneho riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry tak, aby komplexne riešil územný rozvoj zastavaného ako aj katastrálneho územia obce. Návrh strategického dokumentu je vyhotovený v jednom variante.

Navrhované opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Návrh strategického dokumentu v zásade nemá priamy vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geomorfologické pomery pri dodržaní a rešpektovaní zásad využívania prostredia a činností, v súlade s koncepciou riešenia, stanovenou v zásadách trvale udržateľného rozvoja. Geodynamické javy sa v k. ú. nenachádzajú.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podložia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Rozsahom riešenia rozvoja územia t.j. rozvojom funkčných plôch obce nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli priamo vnímateľné alebo zaznamenateľné. Môžu mať vplyv z globálneho hľadiska. Zvyšovaním zastavaných plôch v území sa môže meniť lokálna mikroklima. Pri eliminovaní nepriaznivých klimatických účinkov je potrebné rešpektovať národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ a z neho vyplývajúce opatrenia pre sídelné prostredie.

Riešením kvalitatívnych zmien vo vývoji, najmä technickej, technologickej a energetickej základne, kvalitatívnymi zmenami v dopravnej koncepcii, postupným znižovaním energetickej náročnosti budov, šetrnejšími metódami zásahov do prírodného prostredia, novšími stále kvalitnejšími technológiami výroby, dopĺňaním vegetácie v z. ú., ale aj voľnej krajine, sa očakáva pri naplnení navrhovaných predpokladov, že dôjde dokonca k postupnému znižovaniu nepriaznivých vplyvov na klimatické pomery.

Návrh strategického dokumentu predmetuje súbor opatrení z predmetnej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do návrhu záväznej časti.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

Strategický dokument je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši plošné funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie konkrétne navrhované činnosti a prevádzky v území. V súčasnosti nie je možné definovať konkrétne činnosti, prevádzky v nových plochách areálu pre výrobu a služby. Pri nových a existujúcich výrobných činnostiach hrozí potenciálne riziko havarijného úniku nebezpečných látok do ovzdušia. Pri dôslednom dodržiavaní platnej legislatívy v oblasti životného prostredia sa predpokladá minimálne potenciálne riziko úniku alebo havárií.

Návrh strategického dokumentu rieši doplnenie plynofikácie obce do navrhovaných rozvojových lokalít, čím je daný predpoklad pre elimináciu znečistenia ovzdušia lokálnymi kúreniskami. Budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie navrhuje riešiť palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Znečistenie ovzdušia v obci nie je v kompetencii priameho riešenia obecného úradu Malý Čepčín, možnosťou je len nepriame pôsobenie, ovplyvňovanie vyvíjaním aktivít v sociálno-ekonomickej sfére, tak aby neboli preferované činnosti a prevádzky, ktoré by zhoršovali kvalitu ovzdušia. Prípadné nové zdroje znečistenia v rozvojových plochách nezávadnej výroby a služieb je potrebné držať pod kontrolou už od procesu posudzovania vplyvov činností a stavieb na životné prostredie a vyžadovať dôsledné dodržiavanie záväzných regulatívov strategického dokumentu, aby podmienky merania znečistenia boli stanovené už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia a kontrolované počas celej prevádzky stacionárnych zdrojov znečistenia.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení na zlepšenie stavu ovzdušia do návrhu záväznej časti.

Vplyv prenosu znečisťujúcich látok zo susediacich území

Do k. ú. Malý Čepčín nezasahuje prenos produkujúcich emisií zo susediacich území. Najbližšie takéto územie evidujeme v k. ú. mesta Martin. Hranica znečistenia látkou PM₁₀ s rozlohou 68 km² končí na hranici k. ú. Martin.

V súvislosti s navrhovaným riešením sa v strategickom dokumente neuplatňujú opatrenia.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Návrh strategického dokumentu nevyvoláva priame významne negatívny vplyv na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery; spôsobuje však zvýšené nároky na zásoby a spotrebu pitnej vody. Nárast počtu obyvateľstva nevyžaduje vybudovanie nového vodného zdroja, ani navýšenie kapacity vodojemu.

Strategický dokument uvažuje s umiestnením vodnej plochy s rybným hospodárstvom v zmiešanom území pre ekologický park a rekreáciu, čo má priamy pozitívny vplyv na mikroklimatické pomery v území.

Vzhľadom na charakter klimatických zmien, za najrizikovejší faktor je možné považovať intenzívne zrážky búrkového charakteru (supercely) vo vyšších polohách, ktoré sa v údolných častiach prejavajú prívalovými vodami v sútokoch jednotlivých mikropovodí a zdvihom povodňovej vlny na ich hlavnom recipiente.

Vplyv realizácie strategického dokumentu na vodné pomery povrchové a podzemné vody možno hodnotiť ako významný; vzhľadom na pozitívny vplyv riešením odkanalizovania navrhovaného urbanizovaného územia, čo po realizácii zvýši kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Dažďové vody sa navrhujú zadržať v čo najväčšom množstve v území vsakovaním, čím sa predpokladá, že nedôjde k podstatným zmenám v režime a odtokových pomeroch. V zásade sa zachováva pôvodný charakter vodných tokov, podporuje sa ich ekologický význam v ekosystéme.

Návrh strategického dokumentu rešpektuje platnú legislatívu a premieta súbor opatrení na zlepšenie stavu znečistenia vôd do návrhu záväznej časti.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať iný spôsob využívania t.j. navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely (bližšie popísané v kapitole B.I.1.). V návrhu strategického dokumentu sa vymedzujú nové rozvojové plochy pre rôzne funkcie, ktoré si vyžadujú zábery aj osobitne chránenej poľnohospodárskej pôdy. *Pri návrhu strategického dokumentu boli uprednostnené kompaktné, celistvé plochy, nadväzujúce na zastavané územie vzhľadom na ochranu pôdy pred nadmerným rozdrobením.*

Za negatívny, degradujúci vplyv na pôdu, okrem činnosti človeka, je možné považovať vodnú a veternú eróziu. Jej priamym vplyvom sa znižuje prirodzená úrodnosť pôd.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení na ochranu poľnohospodárskej pôdy do návrhu záväznej časti.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

7.1 Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na osobitne chránené časti prírody a krajiny a na prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES). Vzhľadom na vzdialenosť väčšiny významných prírodných ekosystémov od novo navrhovaných lokalít podľa návrhu územného plánu nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia celkového genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia.

Vplyv posudzovaného strategického dokumentu bude jednoznačne pozitívny, nakoľko ustanovuje miestny ÚSES, ktorý je súčasťou strategického dokumentu a je taktiež zahrnutý do regulatívov v jeho záväznej časti a po schválení strategického dokumentu sa stane záväzným, vrátane opatrení na jeho ochranu.

Návrh strategického dokumentu vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení, čo prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a tým sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia a zvýši sa pomerne nízka ekologická stabilita k. ú. obce.

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú splňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z., alebo pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny, kde bude známy konkrétny rozsah výstavby a bude sa zisťovať konkrétny výskyt chránených rastlín a živočíchov v danom mieste.

7.2 Migračné koridory živočíchov

Hlavný migračný koridor živočíchov v trase regionálneho biokoridoru RBk 6 prechádza v rámci strategického dokumentu mimo navrhované rozvojové aktivity a je v strategickom dokumente plne rešpektovaný, nenavrhujú sa v ňom žiadne rozvojové plochy. Dôležitým migračným hydrickým koridorom živočíchov je potok Teplica, ktorý je v strategickom dokumente plne rešpektovaný.

7.3 Rozširovanie invázných druhov rastlín

Je možné nepriamo predpokladať aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a invázných druhov rastlín pri realizácii samotných činností a stavieb podľa strategického dokumentu.

Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním navrhnutých opatrení v záväznej časti a príslušnej legislatívy.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Súčasná krajinná štruktúra sa významne nezmení, ale môže sa pozitívne zmeniť realizáciou ekostabilizačných opatrení v krajine (aleje stromov pozdĺž ciest). K zmenám vo výmere plôch dôjde len v rámci sídelnej štruktúry, v jej priamom dotyku. Krajinný ráz a scenéria sa v rámci z. ú. zmenia len minimálne a to vďaka tomu, že nové rozvojové plochy pre bývanie, občiansku a rekreačnú vybavenosť sa prevažne navrhujú v nadväznosti na už existujúce zastavané plochy, avšak v rámci k. ú. sa po realizácii navrhovaných krajinnó-ekologických opatrení môže zmeniť významne.

Strategický dokument navrhuje opatrenia na ochranu krajiny, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

Navrhované opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny sú uvedené v kap. C.IV bod A) Krajinnó-ekologické opatrenia.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodo hospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability

Strategický dokument intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a rozširuje zástavbu na príľahlé územie. Návrh riešenia zabezpečuje ochranu a funkčnosť všetkých prvkov ÚSES - rešpektuje RÚSES a navrhuje nové prvky MÚSES a ekostabilizačné prvky. Realizáciou navrhovaných ekostabilizačných opatrení sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu krajiny a úpravu jej ekologickej štruktúry. Strategický dokument nenavrhuje žiadne nové chránené územia, ale navrhuje miestny územný systém ekologickej stability, ktorý je potrebné v krajine rešpektovať.

V rámci strategického dokumentu nie sú navrhnuté činnosti, ktoré by negatívne zasahovali a ovplyvňovali ekologicky hodnotné územia, ochranné pásma, resp. územný systém ekologickej stability a nepredpokladá sa negatívny vplyv strategického dokumentu na tieto územia.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh strategického dokumentu nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany.

Strategický dokument vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a zapracováva ich do záväznej časti riešenia.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené záväznej časti strategického dokumentu.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vzhľadom na to, že takéto lokality a náleziská sa v katastri obce nenachádzajú, je hodnotenie vplyvu návrhu územného plánu na ne bezpredmetné.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Predkladaný strategický dokument predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu, ktorá komplexne rieši predpokladaný rozvoj obce na všetkých úrovniach. Z komplexného posúdenia riešenia strategického dokumentu vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale navrhovanými opatreniami, ako aj regulatívmi stanovenými v záväznej časti riešenia vytvára podmienky pre zlepšenie stavu v území.

Dobudovaním chýbajúcej technickej infraštruktúry sa zlepší životné prostredie. Dobudovaním chýbajúcej občianskej vybavenosti v oblasti obchodu, nezávadnej výroby a služieb, ekologického parku s rekreačnou funkciou, sa obec viac zatriktívni, hlavne vzhľadom na možnosti zamestnania, čím stúpne záujem o trvalé bývanie.

Návrhu strategického dokumentu rieši optimalizáciu sietí technickej infraštruktúry, najmä v oblasti vodného hospodárstva a energetiky, vybudovanie splaškovej kanalizácie, zároveň rieši optimálne využitie potenciálu územia pre jeho rozvoj vo všetkých funkčných zložkách a vytvára predpoklady pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, zelene, rekreácie, v menšej miere športu a vytvára podmienky pre elimináciu environmentálnych problémov (splašková kanalizácia, zásobovanie energiami, ekologické zdroje, zlepšenie organizácie dopravy, zlepšenie mikroklimy, ap.)

Vplyvy z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie je možné v tomto štádiu vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi.

Pri spracovaní návrhu strategického dokumentu boli rešpektované všetky v súčasnosti platné právne predpisy v oblasti zložiek ochrany životného prostredia a ochrany prírody a krajiny:

- zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- zákon č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
- zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
- zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch, vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., vyhláška MŽP SR č.366/2015 Z.z. a č.371/2015 Z. z.
- zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve
- zákon č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon)
- zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení v znení neskorších predpisov
- zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- zákon č.251/2012 Z. z. o energetike
- zákon č.326/2005 Z. z. o lesoch
- zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia
- zákon č.364/2004 Z. z. v znení novelizácie 384/2009 Z. z. - vodný zákon
- zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška č.29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd
- vyhláška č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- vyhláška č.59/2013 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- vyhláška č.98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia
- vyhláška č.211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- vyhláška č.360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- vyhláška č.508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- vyhláška č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií
- národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“

C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Z posúdenia strategického dokumentu nevyplývajú žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí, preto nie je možné exaktne definovať opatrenia na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie.

V záväznej časti strategického dokumentu sú stanovené prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na podrobnejšie funkčné využitie jednotlivých plôch v katastrálnom území obce. Zároveň sú tu premietnuté jednotlivé ekostabilizačné opatrenia na zlepšenie ekologickej stability územia ako aj opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia, ktoré vyplývajú z krajinnoekologického plánu obce Malý Čepčín.

Strategický dokument navrhuje rôzne opatrenia, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti:

A) KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA

Ekologickú stabilitu krajiny možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení. Strategický dokument navrhuje opatrenia na zachovanie, resp. doplnenie krajinných prvkov ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Malý Čepčín:

1) Opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny

- Podporovať mozaikovitú štruktúru krajiny, pri ktorej sa striedajú rôzne formy nelesnej drevinovej vegetácie s maloblokovými TTP (pasienky a kosienky) a maloblokovou ornou pôdou, miestami aj plôškami mokradí. Oddelením, ako i rozdelením veľkých blokov poľnohospodárskej pôdy pásmi a plôškami drevín vznikne ekologicky funkčnejšia krajina.
- Všade, kde je to len možné (opustené, nevyužívané plochy, ruderalizované okraje poľných ciest a podobne) vysadiť do krajiny dreviny. Vysadiť v poliach väčších rozmerov remízky; kde je to možné umožniť v rámci poľnohospodárskej pôdy rast solitérnych jedincov stromov. Vo výsadbe v extraviláne využívať pôvodné druhy drevín.
- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov.
- Podporiť existenciu brehových porastov po celej dĺžke tokov. Jestvujúce brehové porasty nevyrúbať. Podporou dorastenia brehového porastu, tvoreného stanovištne vhodnými prirodzenými druhmi (kde je to možné sukcesiou, kde nie, dosadením pôvodných druhov) umožniť spevnenie brehov drevinami.
- Vodné toky ponechať neregulované, bez zásahu do prirodzeného koryta a jeho meandrov a ponechať dostatočnú šírku ochranných zón pre pohyb koryta (ak nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia už existujúcich stavieb alebo infraštruktúry prirodzenými zmenami tvaru koryta).
- Postaviť ponad vodný tok mostík za účelom zmiernenia negatívnych dopadov preháňania dobytká a ochrániť tak vodný tok a jeho brehy pred zošľapávaním, eróziou a ďalšími negatívnymi vplyvmi.
- Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov a zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nive tokov (prehlbovanie koryta, regulovanie toku, odvodňovanie).
- Pri obhospodarovaní poľnohospodárskych pozemkov dodržať ochrannú zónu – odstup od vodného toku a mokradných biotopov, aby nedochádzalo k erodovaniu brehov, prípadne poškodzovaniu brehových porastov a vzácnych spoločenstiev.
- Maximálne obmedziť využitie pesticídov, herbicídov a hnojív alebo aspoň dbať na to, aby neprenikali do vodného toku, ani nepoškodzovali vzácne spoločenstvá.
- Preferovať ekologické poľnohospodárstvo.
- Obmedziť oplocovanie pozemkov v extraviláne.
- Extenzívnym hospodárením bez priosievania krmovínarskymi miešankami podporovať biodiverzitu lúčnych porastov.
- TTP nerozorávať, ani nevykonávať zásahy, ktoré by spôsobili dlhodobé pôdne odkryvy a umožnili šírenie ruderalných a invázných druhov.
- Podporovať šetrné pasienkárstvo (vrátane pasenia oviec a kôz). Najpriateľnejším spôsobom je celosezónne alebo celoročné oplôtkové pasenie (kontinuálne alebo rotačné), pričom je potrebné dbať na neprekročenie maximálneho zaťaženia pasienkov dobytčiami jednotkami vzhľadom na ich úrodnosť. Z hľadiska ošetrovania porastov je dôležité pravidelné kosenie nedopaskov, ktorých cieľom je obmedziť rast a šírenie pasienkových burín.
- Zamedziť nadmernému združovaniu hospodárskych zvierat, a tým aj nadmernému zošľapávaniu, odkryvom a zmene chemického zloženia pôdy.
- Nepoškodzovať, hospodárskou činnosťou negatívne neovplyvňovať a umožniť existenciu a rozvoj hodnotných mokradných lokalít.
- Zamedziť odvodňovaniu potenciálne mokradných depresí uprostred polí, ktoré sú v súčasnosti aj tak hospodársky nerentabilnými plochami s ruderalnou vegetáciou.

- Dbať na to, aby nedošlo k negatívnej zmene vodného režimu prípadne znečisteniu vody na mokradných lokalitách.
- Systematicky monitorovať a odstraňovať invázne druhy rastlín a zamedziť ich šíreniu napr. minimalizovaním zemných prác (výkopy, navážky, dlhodobé odkryvy pôdy...), zamedzením vzniku čiernych skládok organického odpadu zo záhrad a pod.
- Sfunkčniť obecné kompostovisko, aby spĺňalo kritéria na správne kompostovanie a zároveň esteticky (vizuálne, zápachom, šírením burín) nenarúšalo pôsobenie krajiny. Rekultivovať ruderalizovanú plochu v jeho bezprostrednom okolí a zlikvidovať skládku organického odpadu.
- Na umiestnenie hnoja, ktorý je aktuálne umiestnený voľne v krajine vytvoriť izolované miesto, z ktorého by nedochádzalo k prieniku do okolia.
- Obnoviť hospodárenie na zanedbaných plochách a zabrániť tak ich zarasteniu ruderálnou vegetáciou, prípadne vysadiť opustené plochy drevinovou vegetáciou, vrátane krovitej vrstvy (viď. vyššie).
- Pri novej výsadbe v intraviláne uprednostňovať stanovištne vhodné prirodzené dreviny, prípadne regionálne vhodné ovocné stromy.
- Nevysádzať ani ako okrasné rastliny invázne druhy, ktoré sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 24/2003 Z.z. . ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- V sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín. Zabezpečiť ochranu a starostlivosť o dreviny intravilánu, zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu, obzvlášť pokiaľ ide o jedince väčších rozmerov, keďže dreviny obohacujú krajinu a dotvárajú obci jej typický ráz.
- Využiť obecné pozemky intravilánu, na ktorých je to možné, na estetické doplnenie sídelnej vegetácie.
- Aj vo verejnej zeleni extenzívnou kosbou udržiavať pestré trávniky (kosenie dvakrát ročne, s prvým kosením po zakvitnutí lúk, umožní existenciu druhovo bohatých a esteticky pekných pestrých lúk).
- Opticky izolovať nevzhľadný areál družstva výsadbou drevín na zanedbaných ruderalizovaných plochách, ktoré ho obkolesujú, čím sa zároveň skultúria aj v súčasnosti zanedbané pozemky.
- Monitorovať, odstraňovať a zamedziť tvorbe nelegálnych skládok odpadu.
- Navrhované investície v katastri obce zosúladiť s pôsobením krajiny ako celku, podporovať aktivity na pozitívne obohatenie jej štruktúry a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu hodnotných ekosystémov, zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.

2) Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES

- Z bylinných spoločenstiev na plochách, ktoré sú definované ako lúčny/bylinný porast pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny. Naopak neodstraňovať ich z plôch, kde majú rásť dreviny (s výnimkou inváznych druhov, vrátane agátu).
- Pokračovať v extenzívnom kosení lúčnych biotopov, pričom prvá kosba by mala prebehnúť v neskorších termínoch po dozretí väčšiny lúčnych bylín (cca druhá polovica júna). Kosbu realizovať od stredu k okrajom kosených plôch.
- Trávne porasty nepriosievať.
- Lúčne biotopy kosiť jeden až dvakrát ročne. Ideálne je doplniť príležitostnou extenzívnou pastvou. Vysokobylinnú mokradnú vegetáciu postačí kosiť raz za 3-5 rokov. Mokradné depresie nekosiť častejšie ako raz za dva roky, je možné aj menej.
- Seno sušiť na mieste, aby ho mohli opustiť živočíchy, ktoré na ňom ostali, následne pokosenú biomasu odviezť.
- Vylúčiť aplikáciu chemikálií (pesticídy, insekticídy, hnojivá...) na prvky MÚSES, neaplikovať organické hnojivá na mokrade, nevylievať močovku na TTP a ponechať dostatočnú ochrannú zónu, aby nedochádzalo ani k prieniku chemikálií a organických hnojív z okolia.
- Neumiestňovať poľné hnojiská a zamedziť prílišnej koncentrácii hospodárskych zvierat na alebo v blízkosti prvkov ÚSES.
- Pri obhospodarovaní (s výnimkou menežmentových opatrení navrhnutých v nižšie) dodržať dostatočný odstup od prvkov ÚSES, tak aby nedochádzalo k ich poškodzovaniu, znemožneniu ich ekologickej funkcie a plašeniu v nich prebývajúcich živočíchov. Menežmentové opatrenia vykonávať šetrne, s minimalizovaním prítomnosti ťažkej mechanizácie na nevyhnutnú mieru, mimo obdobia vrhu a liahnutia mláďat, s ohľadom na to, aby nedochádzalo k poškodeniu a negatívnemu vplyvu na prítomné živé organizmy a biotopy.
- Nevyrúbavať brehovú vegetáciu a z prvkov s drevinovou vegetáciou celkovo vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov.
- Umožniť rozšírenie prirodzených druhov brehovú vegetáciu aj do častí brehov, ktoré sú aktuálne bez drevinovej vegetácie, prípadne napomôcť rozšíreniu brehovú vegetáciu dosadením stanovištne vhodných pôvodných druhov.

- Ponechať koryto tokov v čo najprirodzenejšom stave, úpravy brehov a zásahy do porastov, ktoré by mali za následok zničenie alebo poškodenie biotopov, konzultovať so ŠOP SR a orgánom ochrany prírody.
- Zamedziť zošľapávaniu brehov hospodárskymi zvieratami a zaistiť, aby intenzita pastvy nemala negatívne dôsledky na biodiverzitu.
- Dodržať pri pohybe poľnohospodárskych mechanizmov a iných motorových vozidiel dostatočný odstup od vodného toku a zamedziť tak erodovaniu brehov.
- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter tokov tak, že by sa významne znížila ich priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh.
- Vylúčiť akékoľvek aktivity, ktoré by negatívnym spôsobom ovplyvnili vodný režim a kvalitu vody na mokradných lokalitách. Neodvodňovať plochy, ktoré sú navrhnuté v rámci MÚSES ako mokradné lokality.
- Vzhľadom na biologické, ekologické a krajinárske hodnoty prvkov MÚSES vylúčiť stavebné a iné technické zásahy (ak sa nejedná o zásah nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia a pod.). Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry minimálne 10 m od prvkov MÚSES.
- Monitorovať nelegálne skládky odpadu a v prípade ich výskytu ich okamžite odstraňovať a zamedziť ich ďalšej tvorbe.
- Systematicky monitorovať a odstraňovať invázne druhy rastlín. Spôsoby odstraňovania invázných druhov rastlín konzultovať s pracovníkmi Štátnej ochrany prírody.
- Zabezpečiť ochranu a vhodný manažment prvkov ÚSES (viď. kap. nižšie), aby existujúce prvky nezankli a podporovať vznik nových navrhnutých prvkov.

3) Opatrenia na ochranu prvkov RÚSES Okresu Turčianske Teplice

Biokoridor RBK6 Kurací vršok-Vlčanová – Bodorová – Čepčinský háj – Piešť

- Cielene udržiavať pestrú krajinnú štruktúru (vyhnúť sa veľkoblokovému hospodáreniu, umožniť striedanie pestrej škály rôznych biotopov).
- Kde je to len možné vysadiť v priestore biokoridoru plôšky NDV-porasty, či línie prirodzených druhov stromov a krov (dosadiť brehové porasty, medze, remízky, či poľné lesíky a podobne) a následne zamedziť plošným výrubom NDV, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov alebo odstraňovanie invázných druhov.
- V priestore biokoridoru obmedziť výstavbu a vyhnúť sa oplocovaniu pozemkov, ktoré by zabránilo priechodnosti biokoridoru pre menšie stavovce ako aj pre šelmy a kopytníky.
- Zachovať existujúcu mokraď na západe katastra, nevykonať žiaden zásah, ktorý by negatívne zmenil jej vodný režim alebo kontaminoval vodu, pri obhospodarovaní zachovať dostatočný odstup, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na biotop prípadne živočíchov, ktoré by sa na ňom mohli zdržiavať.

Biokoridor RBK1 Vodný tok Teplica

- Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším, meandrujúcim charakterom koryta. Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.).
- Zamedziť činnostiam spôsobujúcim degradáciu hodnotných mokradných bylinných fytocenóz a brehových porastov (zabrániť kontaminácii vody a pôdy, zmene vodného režimu, poškodzovaniu brehov a ich vegetácie...).
- Ponechať širší pás (minimálne 6m po oboch stranách) okolo toku bez zásahu, s výnimkou odstraňovania invázných druhov.
- Obmedziť intenzívne využívanie brehov vodného toku, pri využívaní pozemkov ponechať dostatočne široký odstup od toku. Zamedziť nadmernému zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu exkrementami dobytky (nitrifikácia, eutrofizácia, znečistenie vody) pri vysokej koncentrácii zvierat v blízkosti toku. Bolo by vhodné vybudovať most (lávku) ponad tok, ktorý by umožnil bezpečné preháňanie zvierat bez narušania širokých úsekov toku.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na dostatočnú ochrannú zónu – odstup od toku, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- Nevyrúbavať (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a invázných druhov) ani inak nepoškodzovať brehové porasty, na miestach bez brehových porastov umožniť nárast porastu, v prípade potreby aj aktívnym dosadením pôvodných, stanovištne vhodných druhov (napr. jelša lepkavá, jaseň štíhly, vrbá krehká, čremcha obyčajná). Nevysádzať do brehových porastov nepôvodné druhy.
- Zamedziť nadmernému odberu vody na zavlažovanie, uprednostniť využitie zberných nádrží na dažďovú vodu.

- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Monitorovať a odstraňovať invázne rastliny a zamedziť ich šíreniu.

GL Dolný tok Teplice a GL Dolinka (Závodie)

- Ochrana vodných tokov s čo najprirodzenejším, meandrujúcim charakterom koryta.
- Zamedziť činnostiam spôsobujúcim degradáciu hodnotných mokradných bylinných fytocenóz a brehových porastov (zabrániť kontaminácii vody a pôdy, zmene vodného režimu, poškodzovaniu brehov a ich vegetácie...).
- Ponechať širší pás (minimálne 6m po oboch stranách) okolo toku bez zásahu.
- Pri využívaní pozemkov ponechať dostatočne široký odstup od toku. Obmedziť intenzívne využívanie brehov vodného toku, zamedziť nadmernému zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu exkrementami dobytká (nitrifikácia, eutrofizácia, znečistenie vody) pri vysokej koncentrácii zvierat v blízkosti toku. Bolo by vhodné vybudovať most (lávku) ponad tok, ktorý by umožnil bezpečné preháňanie zvierat bez narušania širokých úsekov toku.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu – odstup od toku, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- Nevyrúbavať ani inak nepoškodzovať brehové porasty, na miestach bez brehových porastov umožniť nárast porastu, v prípade potreby aj aktívnym dosadením pôvodných, stanovištne vhodných druhov, nevysádzať do brehových porastov nepôvodné druhy.
- Neumiestňovať do toku akékoľvek bariéry, ktoré by bránili pohybu živých organizmov.
- Zamedziť nadmernému odberu vody na zavlažovanie, uprednostniť využitie zberných nádrží na dažďovú vodu.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Monitorovať a odstraňovať invázne rastliny a zamedziť ich šíreniu.

GL Za mostíkom a GL Hájičky

- Pri obhospodarovaní zachovať odstup od GL, ktorý zabezpečí eliminovanie negatívneho vplyvu na lokality ako aj prítomné živé organizmy. Plochy GL nerozorávať, neprechádzať cez ne ani v ich blízkosti mechanizmami, TTP nepriosievať, zamedziť združovaniu hospodárskych zvierat na alebo v blízkosti plochy GL.
- Tam, kde je potrebný menežment, aplikovať výlučne extenzívne hospodárenie.
- Neaplikovať žiaden zásah, ktorý by negatívnym spôsobom zmenil vodný režim na lokalitách alebo kvalitu vody. Lokality neodvodňovať.
- Neaplikovať chemické prostriedky alebo biologické hnojivá na alebo v takej vzdialenosti ku GL, ktorá by mohla ovplyvniť vodný režim a kontaminovať pôdu na lokalitách.
- Lokality raz za 3-5 rokov pokosiť s minimalizáciou ťažkej mechanizácie, najlepšie postupne, po malých ploškách, s odstupom 3-4 týždne, aby nezarástli náletovými drevinami a zároveň menežment negatívne neovplyvnil prítomné živočíchy.
- V čase vrhania mláďat alebo hniezdenia dbať na ochranu pred nadmerným hlukom a vyrušením.
- Monitorovať výskyt inváznych druhov, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Na GL neumiestňovať žiadne stavby ani nevykonávať žiadne zásahy, ktoré by spôsobili degradáciu alebo zánik GL.

4) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy

- Preferovať maloblokové hospodárenie.
- Preferovať extenzívne kosenie pred intenzívnym.
- Pri pastve je najpriateľnejším spôsobom celosezónne alebo celoročné oplôtkové pasenie (kontinuálne alebo rotačné), pričom je potrebné pravidelne kosiť nedopasky.
- Dbať na neprekročenie maximálneho zaťaženia pasienkov dobyťčmi jednotkami vzhľadom na ich úrodnosť.
- Vysadiť a nenechať zaniknúť pásy nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré chránia pôdu pred nadmerným vysúšaním a odnosom vrchnej časti pôdneho horizontu, zároveň sú stanovišťom pre prirodzené predátory žiavce sa škodcami na kultúrnych plodinách.
- Ťažké mechanizmy, či iné motorové vozidlá používať len na nevyhnutné úkony, vylúčiť ich nadmerný a zbytočný pohyb po pôde (zhutňovanie pôdy, narušanie vegetačného pokryvu).
- V prípade zhutnenia pôdy, zabezpečiť nápravu kyprením.
- Zabraňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri nadmernom zhromažďovaní dobytká.
- Dbať na to, aby pri prácach nedochádzalo k dlhodobým a nadmerným pôdnym odkryvom a následne vystavovaniu obnaženej pôdy pôsobeniu negatívnych činiteľov; po ukončení prác obnoviť plochu bez pôdneho pokryvu výsadbou stanovištne vhodných bylín alebo prirodzených druhov drevín.
- Zamedziť hospodárskej a inej činnosti, spôsobujúcej poškodenie vegetácie (orba, nadmerné zošľapávanie dobytkom, pohyb mechanizmov a pod.) až po hranicu vodných tokov a zabrániť tak erózii a odnosu pôdy vodným tokom.
- Dosadiť a umožniť existenciu brehových porastov za účelom zabránenia erózie pôdy.

- Podporovať ekologické hospodárenie.
- Obmedziť v čo najväčšej možnej miere použitie chemikálií (pesticídy, herbicídy, hnojenie), aby nedochádzalo ku kontaminácii pôdy.
- Preferovať striedavý systém hospodárenia (časť pôdy nechať úhorom), aby nedochádzalo k nadmernému vyčerpávaniu pôdy.
- Obnovovať nadmerne ruderalizované a degradované plochy prísevom stanovištne pôvodných semien tráv, nepreferovať výsev komerčných d'atelinotravných miešaniek.
- Vyhnúť sa mulčovaniu, aplikovať ho len v nutných prípadoch.
- Organický odpad zo živočíšnej výroby (hnoj, močovka) neumiestňovať voľne na pôdu, ale na dostatočne izolované hnojisko, aby nedochádzalo k prieniku do pôdy.
- Rešpektovať pri hospodárení produkčný potenciál pôd.
- Hospodáriť v zmysle princípov multifunkčného poľnohospodárstva.

5) Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch

- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu, aby nedochádzalo k prieniku chemikálií do vodného toku, ani kontaminácii vody na mokradných lokalitách.
- Zamedziť vypúšťaniu močovky v blízkosti vodných plôch, zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých združovaním hospodárskych zvierat do vodných tokov a podmáčaných, mokradných lokalít, poľné hnojiská dostatočne izolovať od okolia, aby nedochádzalo ku kontaminácii povrchovej ani podzemnej vody.
- Neobhospodarovateľ bezprostredné okolie vodných plôch a úplne z neho vylúčiť pohyb ťažkých mechanizmov, aby nedochádzalo k erózii a znečisťovaniu mokradí.
- Zmeniť súčasný stav prehánania dobytku cez viaceré miesta vodného toku, postaviť mostík na prehánanie dobytku, aby sa zabránilo erodovaniu brehov a kontaminácii toku.
- Zachovať prirodzený charakter koryta a dostatočnú šírku ochranných zón pre jeho pohyb, nezasahovať do koryta zbytočnými zásahmi, namiesto umelej regulácie toku, stabilizovať a spevniť brehy brehovými porastami.
- Vylúčiť výrubu v brehových porastoch a plochy bez porastov ponechať na prirodzenú sukcesiu. V prípade väčších plôch bez porastov, kde by sukcesné zarastenie trvalo príliš dlho, dosadiť stanovištne vhodné dreviny.
- Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nive (prehlbovanie koryta, regulovanie toku, odvodňovanie nivy).
- Systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín.
- Systematicky monitorovať a odstraňovať čierne skládky.

6) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov

- Zachovávať kultúrne dedičstvo, historické záznamy a tradície.
- Podporovať kultúrne podujatia pripomínajúce a propagujúce ľudové tradície.
- Podporovať využívanie typických prvkov ľudovej architektúry.
- Podporovať tradičné formy hospodárenia.
- Podporovať výsadbu ovocných sádov, ideálne z tradičných krajových odrôd.

7) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

- Zabezpečiť odkanalizovanie obce.
- Zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré majú vplyv na ľudské zdravie.
- Obmedziť alebo vylúčiť aplikáciu chemikálií pri hospodárskej činnosti.
- Využiť čo možno najviac plôch na výsadbu pôvodných druhov drevín, ktoré eliminujú hluk, prašnosť, veternosť a horúčavu, celkovo zlepšia mikroklimu a kvalitu ovzdušia, ochránia pôdu pred eróziou, zvýšia schopnosť krajiny zadržať vodu...
- Zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu.
- Sfunkčniť obecné kompostovisko.
- Vytvoriť izolované hnojisko, kde bude zhromažďovaná močovka a hnoj, aby voľne nevytekali do prostredia.
- Zmierniť negatívny vplyv dopravy izoláciou verejných komunikácií líniami stanovištne pôvodných drevín, ktoré budú zároveň slúžiť ako vetrolamy.
- Vytvárať prírodné oddychové zóny pre obyvateľov, ktorí sú aktuálne vystavení zvýšenej hlučnosti, prachu, veternosti a počas horúcich dní slnečnej páľave (vytvoriť miesta so zeleňou a lavičkami na príjemné prechádzky, športové aktivity a podobne).

8) Opatrenia na ochranu navrhovaných prvkov MÚSES

MBc1:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom negatívne ovplyvňoval vodný režim lokality alebo viedol k eutrofizácii lokality. Lokality neodvodňovať!
- Pri hnojení, ako i chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín zachovávať ochrannú zónu okolo biocentra a zamedziť tak negatívne vplyvy na ekosystémy a prieniku chemikálií do vody a pôdy.
- Raz za 2-5 rokov pokosiť v neskorších letných mesiacoch (nie skôr ako v druhej polovici júla). Pri kosení dbať na to, aby sa uskutočnilo mimo hniezdneho obdobia. Pokosenú biomasu odviezť.
- Nevyrúbavať už prítomné vyššie druhy drevín, v prípade ich odumretia je možné nechať dorásť kvôli obohateniu biotopu niekoľko ďalších jedincov. Náletové dreviny však odstraňovať, ponechať iba ojedinelé jedince tak, aby prevažovala bylinná vegetácia a boli zachované podmienky potrebné pre vtáčie druhy, ktoré tu nachádzajú vhodný biotop.
- Monitorovať výskyt inváznych druhov (vrátane agátu) a odstraňovať ich.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry min. do vzdialenosti 10 m od biocentra.

MBc2:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil vodný režim lokality alebo viedol k zmene chemizmu vody alebo pôdy. Lokality neodvodňovať!
- Pri hnojení, ako i chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívne vplyvy na ekosystémy a prieniku chemikálií do vody a pôdy.
- Odstraňovať náletové dreviny. Raz za 2-5 rokov pokosiť v neskorších letných mesiacoch (nie skôr ako v druhej polovici júla). Pokosenú biomasu odviezť.
- Odstraňovať náletové dreviny.
- Monitorovať a potláčať výskyt inváznych druhov (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry min. do vzdialenosti 10 m od biocentra.

MBk1:

- Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.) alebo by viedol k eutrofizácii.
- Nezasahovať do brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov, odstraňovania inváznych a nepôvodných druhov a pod.). Ponechať širší pás (minimálne 10 m) okolo toku bez zásahu.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín a pri hnojení dbať na ochrannú zónu, aby nedochádzalo k negatívne ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- Monitorovať prípadný výskyt inváznych druhov (vrátane agátu) a v prípade výskytu ich odstraňovať.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

MBk2:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.) alebo by viedol k eutrofizácii.
- Nezasahovať do porastu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov, odstraňovania inváznych a nepôvodných druhov a pod.).
- Podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín, je vhodné chýbajúci pás drevín dosadiť stanovištne vhodnými drevinami (napr. vrbu krehkú, jelšu lepkavú, jaseň štíhly, čremchu obyčajnú).
- Príbrežný pás mokradnej vysokobylinnej vegetácie raz za 3-5 rokov pokosiť.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín a pri hnojení dbať na ochrannú zónu-odstup od toku, aby nedochádzalo k negatívne ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do toku.
- Monitorovať prípadný výskyt inváznych druhov (vrátane agátu) a v prípade výskytu ich odstraňovať.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru. Ponechať širší pás okolo toku bez zásahu (vylúčiť hospodársku alebo stavebnú činnosť a podobne).

MBk3:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, hraby, javory, prípadne plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška, jablňo...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, kalina, bršlen...).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Monitorovať výskyt invázných druhov (vrátane agátu) a odstraňovať ich.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom drevín.

MBk4:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, javory, hrab, jarabiny, čerešne...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, bršlen, kalina...).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

MBk5:

- Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.) alebo by viedol k eutrofizácii lokality.
- Podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. V častiach, kde nedochádza k prirodzenému šíreniu drevín a kde chýba zapojený brehový porast je vhodné dosadiť stanovištne vhodné, prirodzené dreviny (napr. jelša lepkavá, jaseň šťihly, vrbka krehká, čremcha obyčajná).
- Príbrežný pás mokradnej vysokobylinnej vegetácie raz za 3-5 rokov pokosiť.
- Pri chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín, prípadne použití organických hnojív dbať na dostatočnú ochrannú zónu, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov a tiež prieniku chemikálií do vodného toku.
- Pri pastve dbať na to, aby sa dobytok nezhrmažďoval v tesnej blízkosti brehu a zamedziť tak nadmernému zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu exkrementami dobytká (nitrifikácia, eutrofizácia, znečistenie vody) pri vysokej koncentrácii zvierat v blízkosti toku.
- Monitorovať výskyt invázných druhov (vrátane agátu) a odstraňovať ich.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru. Ponechať širší pás (minimálne 5m po oboch stranách) okolo toku bez zásahu (vylúčiť hospodársku alebo stavebnú činnosť a podobne).

MBk6:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozostupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, hraby, javory, jarabiny, čerešňa...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, kalina, bršlen...).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Monitorovať výskyt invázných druhov (vrátane agátu) a odstraňovať ich.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

IP1:

- Plochu naďalej kosiť, extenzívne - to znamená kosiť jeden až dvakrát ročne, pričom prvé kosenie by malo byť po zakvitnutí lúk. Vhodné je prípadne doplniť príležitostnou extenzívnou pastvou.
- Ideálne je sušenie sena na mieste, aby ho mohli opustiť živočíchy, ktoré na ňom ostali.
- Vylúčiť aplikáciu močovky alebo iných biologických odpadov, spôsobujúcich eutrofizáciu lokality a degradáciu spoločenstiev.
- Vylúčiť akékoľvek priosievanie plochy.
- Odstraňovať prirodzený nálet, ak by sa na ploche vyskytol.
- Monitorovať prípadný výskyt inváznych druhov, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.

IP2:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom negatívne menil vodný režim lokality alebo viedol k eutrofizácii lokality. Lokalitu neodvodňovať.
- Pri hnojení, ako i chemickom ošetrovaní poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívne vplyvu na ekosystémy a prieniku chemikálií do vody a pôdy.
- Odstraňovať náletové dreviny, aby plocha nezarástla. To znamená extenzívne kosiť raz za 2-5 rokov. Spočiatku kvôli potlačeniu burín častejšie.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

IP3:

- Lokalitu neodvodňovať a vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil vodný režim lokality alebo chemizmus pôdy.
- Pri pastve dbať na to, aby sa dobytok nezhrmažďoval v tesnej blízkosti lokality a zamedziť tak nadmernému zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu močom a trusom dobytka (nitrifikácia, eutrofizácia), ku ktorým by dochádzalo pri vysokej koncentrácii zvierat.
- Zamedziť činnostiam, ktoré by spôsobili narušenie vegetačného krytu a odkryvy pôdy.
- Ak na ploche nebude badať degradáciu, nevyžaduje si špeciálne zásahy. Je možné raz za niekoľko rokov (2 a viac) plochu pokosiť v neskorších letných mesiacoch, prípadne extenzívne prepásať. Pokosenú biomasu odviezť.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú náletové dreviny alebo invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky).

IP4:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom negatívne menil vodný režim lokality alebo viedol k zmene chemizmus pôdy alebo vody. Lokalitu neodvodňovať.
- Pri chemickom ošetrovaní ako i organickom hnojení poľnohospodárskych plodín dbať na ochrannú zónu a zamedziť tak negatívne vplyvu na živé organizmy.
- Raz za 2-5 rokov pokosiť v neskorších letných mesiacoch. Pokosenú biomasu odviezť.
- V prípade, že sa na ploche vyskytnú invázne druhy, odstraňovať ich a zamedziť ich šíreniu.
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

IP5:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov.
- V prípade potreby obnovy (dosadenia) drevín, maximálne podporovať stanovištne vhodné pôvodné dreviny. Nevysádzať druhy s invázny vlastnosťami, ktoré by mohli uniknúť do voľnej prírody a začať sa nekontrolovane šíriť.
- TTP extenzívne kosiť (jeden až dvakrát ročne, pričom prvé kosenie by malo byť po zakvitnutí lúk).
- Pozdĺž poľnej cesty, ktorá je aktuálne bez drevín, vysadiť líniové porasty stromov a krov. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (domáce druhy dubov, lipy, hraby, javory, jarabiny, čerešňa...). Výsadbou stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, kalina, bršlen...).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu, ktorý sa už na ploche vyskytuje).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

IP6:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- V prípade potreby obnovy (dosadenia) drevín, maximálne podporovať stanovištne vhodné pôvodné dreviny (lipy, pôvodné druhy dubov, hraby, bresty...). Nevysádzať druhy s invázными vlastnosťami, ktoré by mohli uniknúť do voľnej prírody a začať sa nekontrolovane šíriť.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- V prípade potreby zabezpečiť odborné arboristické ošetrovanie stromov.

8) Opatrenia voči šíreniu ruderálnej vegetácie a invazívnych druhov

- Primeraným menežmentovými opatreniami potláčať ruderálnu vegetáciu - extenzívne kosenie; citlivá pastva; v prípade úzkych pásov popri poliach, cestách, ako i vodných tokoch výsadba prirodzených druhov drevín,
- Podporiť vývoj druhovo pestrých lúčnych, či mokradných bylinných spoločenstiev.
- V katastri obce doplniť chýbajúce porasty nelesnej drevinovej vegetácie.
- Vytvoriť mozaiky polí s medzami a remízkami, pestrých lúčnych a poľných spoločenstiev a plôšok nelesnej drevinovej vegetácie.

9) Opatrenia voči šíreniu invazívnych druhov

- Dôsledne dodržiavať platnú legislatívu o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (v súčasnosti zákon č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).
- Rešpektovať platnú vyhlášku MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- Dôsledne dodržiavať povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku za podmienok stanovených ministerstvom tieto invázne taxóny odstraňovať a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov.
- Pred likvidáciou všetkých inváznych druhov je potrebné skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR, z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu ich odstraňovania.

B) EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA

EP1-EP6 Aleje stromov pozdĺž ciest

- Na miestach bez stromov výsadba línie stromov s cieľovým rozstupom 8 – 12 m, tam, kde je to možné, po oboch stranách cesty. Využiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny (lipy, hraby, javory, jasene, jarabiny...), nevysádzať nepôvodné druhy. Líniový porast drevín je vhodné doplniť krovinnou vrstvou, ktorá by, popri ekologických funkciách, posilnila pozitívne vplyvy porastu a zabezpečovala tiež ochranu cestnej komunikácie pred tvorbou snehových závejov. Pri výsadbe možno využiť napr. trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy... Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

EP7-EP8 Línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, javory, hraby, jarabiny, čerešne...). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šípová, trnka, svíb, bršlen, kalina...), následkom čoho sa nebudú v podraсте šíriť ruderálne druhy a nebude si vyžadovať trvalý menežment.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

EP9 Ekostabilizačný prvok 9

- Odstránenie ruderalnej vegetácie, zrekultivovanie plochy, dosadba bylinnej vegetácie zmesou druhov typických pre stanovištne vhodné lúčne spoločenstvá prirodzené pre danú oblasť.
- Sfunkčnenie obecného kompostoviska tak, aby spĺňalo podmienky potrebné na správne kompostovanie, estetické upravenie kompostoviska a jeho bezprostredného okolia.
- Dosadenie drevín, ktoré by vytvorili parčík. Vhodné je vyberať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, hrab, prípadne plodonosné druhy ako napr. jarabiny, čerešňa, hruška, jablňo...).
- Okolo poľnej cesty výsadba línie stromov s cieľovým rozstupom 8 – 12 m, tam, kde je to možné, po oboch stranách cesty. Vylúčiť nepôvodné dreviny a použiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny (lipy, pôvodné druhy dubov, hrab, jarabinu vtáčiu, javory...). Výsadbu možno doplniť krami napr. trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy, bršlen európsky, kalinu... Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu.
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžívanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov alebo odstraňovanie invázných a nepôvodných druhov.
- Nevysádzať druhy s inváznymi vlastnosťami, ktoré by mohli uniknúť do voľnej prírody a začať sa nekontrolovane šíriť. Potláčať prípadný výskyt invázných druhov (vrátane agátu).
- Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

C) OPATRENIA VYPLÝVAJÚCE Z VODOHOSPODÁRSKÝCH ZÁUJMOV VZHLADOM NA DOPRAVNÚ INFRAŠTRUKTÚRU

Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako aj zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov správca vodných tokov požaduje v prípade návrhu nových dopravných a technických riešení miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:

- ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť v súbehu s vodným tokom a následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
- ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s príslušnými platnými STN,
- za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh umiestnenia je potrebné ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej dokumentácie odsúhlasiť so správcom vodného toku.

D) OSTATNÉ OPATRENIA**1) Opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia**

- rešpektovať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia,
- podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov,
- komunikácie na území obce riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
- zabezpečiť kropenie ciest a vysušených depónií vyťaženého materiálu z hľadiska ochrany ovzdušia a vplyvu na zdravie obyvateľstva najmä v období zvlášť nepriaznivých podmienok (suchých a teplých dní); zdravotné riziká sú pri emisiách tuhých znečisťujúcich látok do voľného ovzdušia v danej lokalite pri dodržaní technologických postupov krátkodobo prípustné,
- v existujúcich prevádzkach výroby neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- v území, vo väzbe na obytné územie, nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.

2) Opatrenia na zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd

- rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,
- vybudovať splaškovú kanalizáciu
- voliť vhodné formy obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov – orba po vrstevnici a pod.,
- likvidovať všetky skládky komunálneho a stavebného odpadu v k. ú.,
- realizovať protihavarijné systémy na zabránenie úniku škodlivých látok, monitorovať kvalitu vôd v lokalitách prevádzok s látkami škodiacimi vodám,

- obmedziť plošné znečistenie t.j. vykonať opatrenia na zmenšovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovať hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov
- sanovať plochy postihnuté prehánaním hospodárskych zvierat,
- požadovať, aby drobní chovatelia mali zriadené nepresakujúce hnojiská.

3) Opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“

- a) *Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav*
- koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
 - vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
 - zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
 - zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
 - zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
 - zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do priľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
 - podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
 - zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
 - zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
 - zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.
- b) *Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)*
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.
- c) *Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha*
- zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
 - podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
 - minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
 - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržovanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
 - zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
 - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
 - v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,
 - zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.
- d) *Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok*
- zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
 - zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
 - zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
 - zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
 - diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
 - zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
 - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

4) Opatrenia z hľadiska radónového rizika

- vhodnosť a podmienky využitia územia s výskytom nízkeho a stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

5) Opatrenia vzhľadom na ochranu územia pred povodňami

Vzhľadom na možné prívalové dažde a povodne v rámci zastavaného územia obce je potrebné rešpektovať pri rozvoji územia :

- Povodňový plán záchranných prác obce, 2012
- zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- výstupy zo "Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy" (MŽP, 2014 a 2017)
- rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov v území ohrozovanom povodňami,
- vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (min.0,5 -1,0 m nad úroveň terénu), mimo zistené inundačné územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty, ap.)
- pre objekty situované v blízkosti ostatných vodných tokov, kde nebol doposiaľ určený rozsah zaplavovaného územia, je potrebné vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie - hydrotechnický výpočet na prietok Q_{100} - ročnej veľkej vody a následne vlastnú výstavbu umiestniť nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie a v prípade potreby na náklady investora zabezpečiť protipovodňovú ochranu daného územia ešte pred zahájením výstavby
- v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade s platným zákonom o ochrane pred povodňami,
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov, technické riešenie je potrebné konzultovať so správcom toku,
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch zo všetkých navrhovaných lokalít v max. možnej miere zadržať v území na jednotlivých pozemkoch
- rešpektovať ochranné pásma vodných tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov; v ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity; pobrežnými pozemkami sú pri vodohospodársky významných vodných tokoch pozemky do 10 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary - pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma,

V ďalšom je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre:

- pre prirodzené meandrovanie tokov
- pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd, ap.)
- podporovať inovačné technológie a postupy zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia
- obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z. z.) a Nariadenia vlády SR (v súčasnosti NV SR č.269/2010 Z. z.), ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody
- budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich

6) Opatrenia na zníženie množstva odpadov

- rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch,
- pri nakladaní s odpadom rešpektovať aktuálne platný Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia obce o odpadoch,

- dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky.

C.V Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Záväzným výstupom strategického dokumentu je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinnno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, ochrany pôdy, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie, zelená infraštruktúra),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko-ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry – vodovod, kanalizácia, energie,...).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

2. Porovnanie variantov

Návrh strategického dokumentu sa vypracováva v jednom variante vzhľadom na veľkosť obce (v súlade s § 22 stavebného zákona) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh strategického dokumentu nebude realizovať.

Nulový variant predstavuje situáciu, že obec nebude mať záväzný dokument pre koordináciu stavebných zámerov a investičných aktivít s tým, že nebude možné systematicky realizovať aj opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie. Výstavba môže postupovať chaoticky, bez riešenia líniových technických infraštruktúr a verejnoprospešných stavieb.

V prípade, že strategický dokument nebude schválený, t.j. bude existovať nulový variant, bude územný rozvoj obce výrazne obmedzený vzhľadom na nutnosť dodržiavania § 11 ods. 2 a § 139a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, podľa ktorého obec je povinná mať územný plán obce ak uskutočňuje rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu alebo umiestňuje verejnoprospešnú stavbu.

Ako vyplýva z porovnania s nulovým variantom, strategický dokument vytvára podmienky na koordináciu rôznych činností v území v súlade s potrebou vybudovania hlavných koridorov dopravnej a technickej infraštruktúry, určuje verejnoprospešné stavby, rôznymi opatreniami navrhuje skvalitnenie životného prostredia, ochranu prírody a krajiny na úrovni MÚSESu, ochranu zdravia obyvateľstva pred rôznymi negatívnymi vplyvmi (hluk, zápach, prach, elektrosmog, radón, ap.), ochranu historického potenciálu,... Významnejším negatívom je len záber pôdy, ktorá však v kontexte Slovenska nepatrí medzi vysoko produkčné a pohybuje sa v nižších hodnotách kvality.

V prípade, že sa strategický dokument schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných záväzných regulatívov, ktoré stanovuje strategický dokument v záväznej časti.

C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Proces hodnotenia vychádza metodicky zo zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Návrh strategického dokumentu, ako i správa o hodnotení, vychádza z komplexných prieskumov a rozborov územia obce, vykonaných v procese spracovávania strategického dokumentu, vrátane spracovaného krajinnno-ekologického plánu obce Malý Čepčín s návrhom MÚSESu a z RÚSESu okresu Turčianske Teplice, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a krajiny. Pri tvorbe strategického dokumentu boli zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy, nadradené platné dokumenty, koncepcie a stratégie a to metódou analýzy a syntézy poznatkov.

C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracúvaní správy o hodnotení strategického dokumentu bolo problematické zdôvodňovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie. Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na životné prostredie, pretože ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja, jeho realizáciou sa však zvýši kvalita životného prostredia a kvalita života obyvateľov obce.

Vzhľadom na dikciu zákona č.24/2006 Z. z. je vždy potrebné osobitne posúdiť vplyvy na životné prostredie pri jednotlivých činnostiach (EIA), ktoré sú v prílohách uvedeného zákona, pri územnom konaní, resp. stavebnom povolení. Pri spracovaní strategického dokumentu neboli priamo identifikované potreby ďalšieho posudzovania v zmysle rozsahu hodnotenia.

C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie

Územný plán predstavuje základný strategický záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie vývoja obce a dosiahnutie súladu všetkých činností v obci. Člení sa na textovú a grafickú časť, pričom textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. V záväznej časti sú definované záväzné zásady a regulatívy priestorového a funkčného usporiadania celého katastrálneho územia obce; prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie jednotlivých funkčných plôch; zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochranu prírody a krajiny; zásady a regulatívy súvisiace s územným systémom ekologickej stability; zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt; stanovené sú zásady a regulatívy dopravného a technického vybavenia územia; sú určené a zaregulované plochy pre verejnoprospešné stavby.

Strategický dokument navrhuje dostatočný rozvoj plôch pre bývanie, občiansku vybavenosť, zeleň, v menšej miere plochy pre rekreačné - ekologický park a športové aktivity, ako aj plochy pre nezávadnú výrobu a služby, navrhuje riešenie environmentálnych problémov vzhľadom na technickú a dopravnú infraštruktúru ako aj životné prostredie, rešpektuje prvky ekologickej stability územia. V záväznej časti definuje aj ekostabilizačné opatrenia a verejnoprospešné stavby.

Záverom je možné konštatovať, že návrh riešenia strategického dokumentu predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte a umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých jej sférach.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č.5 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka

C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Krajinno-ekologický plán obce Malý Čepčín, 11/2019
- schválené Zadanie pre Územný plán obce Malý Čepčín, 02/2020
- Návrh Územného plánu obce Malý Čepčín, 11/2021

C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Malom Čepčíne, dňa2023

Ing. Miroslava Sumková, starostka obce Malý Čepčín

.....
podpis, pečiatka

Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia

Príloha obsahuje vyhodnotenie *špecifických požiadaviek*, ktoré vyplynuli z Rozsahu hodnotenia pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Malý Čepčín“ na životné prostredie zo dňa 30.05.2023 pod č. j. OU-TR-OUZP-2023/000424-Ku.

Špecifické požiadavky

Zo stanovísk doručených k oznámeniu a z obsahu oznámenia vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom:

2.2.1 Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu riešiť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov, ktoré boli zaslané k oznámeniu, vyhodnotiť ich splnenie alebo nesplnenie.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu boli rešpektované všetky stanoviská, ktorých výstupy boli premietnuté do záväznej časti strategického dokumentu.

Písomné vyhodnotenie je súčasťou samostatného bodu 2.2.9.

2.2.2 Dodržať a rešpektovať zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, Vyhlášku MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a o územnoplánovacej dokumentácii a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR, ktoré sú záväzné pre všetky orgány územného plánovania podľa § 17 ods. 3 stavebného zákona. Územný plán obce povinne podlieha procesu posudzovania vplyvov podľa § 4 až 16 zákona EIA.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu bol rešpektovaný platný stavebný zákon, vyhláška o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a metodické usmernenia.

2.2.3 Dodržať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, rešpektovať ďalšie podmienky uvedené v stanovisku Ministerstva dopravy č. 17017/2023/SSD/41605 zo dňa 28.04.2023. Rešpektovať nadradenú ÚPD VÚC Žilinského kraja v znení neskorších doplnkov.

Návrh strategického dokumentu rešpektuje platnú legislatívu. Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. v kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 9; C.II bod 9. Obyvateľstvo, aktivity, infraštruktúra, str.19.

2.2.4 Dodržať podmienky stanoviska Železníc slovenskej republiky, GR Bratislava č.34873/2023/O230-2 zo dňa 03.05.2023.

Požiadavky sú vo veľkej miere zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. v kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 9; v kap. B.II, bod 4., str.10.

2.2.5 V katastrálnom území obce Malý Čepčín zohľadniť evidované skládky odpadov, zosuvy a radónové riziko v zmysle stanoviska MŽP SR Bratislava č. 26566/2023 zo dňa 02.05.2023.

Zosuvné územia sa v k. ú. obce Malý Čepčín nenachádzajú.

Ostatné požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.II, bod 4.7 Riziko povodní, str.15. Územie s výskytom stredného radónového rizika je premietnuté aj do grafickej časti strategického dokumentu.

2.2.6 Dodržať podmienky stanoviska Krajského pamiatkového úradu Žilina č. KPUZA – 2023/8988 - 2/36062/DUN zo dňa 04.05.2023.

Všetky požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.II bod 10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

2.2.7 Vyhodnotiť vplyv navrhovaných plôch (najmä plôch výroby) na jednotlivé zložky životného prostredia a zachovanie zdravia obyvateľstva. Dodržať podmienky stanoviska OU TR OSZP štátnej vodnej správy č. OU TR OSZP 2023/000452-002 zo dňa 05.05.2023 stanoviska odpadového hospodárstva OU TR OSZP 2023/000436-003 zo dňa 03.05.2023.

Požiadavky sú zapracované a premietnuté v strategickom dokumente, ktorý vo svojej záväznej časti navrhuje opatrenia na ich maximálnu elimináciu, vyhodnotená v kap. C.III, bod 5., str.22; v kap. C.IV písm. A) Krajinnno-ekologické opatrenia, str.36.

2.2.8 Vyhodnotiť súlad územnoplánovacej dokumentácie s platným ÚPN-VÚC Žilinského kraja a ďalšími strategickými dokumentmi.

Strategický dokument je v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, ako aj s platnými strategickými dokumentmi.

2.2.9 Písomné vyhodnotenie jednotlivých doručených stanovísk:

1) Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, č. j. 1279-1572/2023 zo dňa 25.04.2023:

- nemá k oznámeniu o strategickom dokumente pripomienky, nakoľko uvedeným zámerom nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva
- podľa OBÚ nie je potrebné posudzovanie strategického dokumentu

1a) Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, č. j. 1279-1837/2023 zo dňa 19.05.2023:

- nemá k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu pripomienky, pretože jeho realizáciou nebudú dotknuté záujmy chránené podľa banských predpisov

1b) Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, č. j. 1279-2098/2023 zo dňa 05.06.2023:

- nemá k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu pripomienky, pretože jeho realizáciou nebudú dotknuté záujmy chránené podľa banských predpisov

2) Dopravný úrad, Bratislava, č. j. 1204/2023/ROP-002/19339 zo dňa 24.04.2023:

- z pohľadu Dopravného úradu neexistujú žiadne vplyvy, ktoré by mali byť v strategickom dokumente posúdené podrobnejšie, teda také, ktoré by mali byť posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3) Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania, č. j. OU-ZA-OVBPI-2023/028344-003 zo dňa 04.05.2023 požaduje:

- v celom procese obstarávania návrhu ÚPD dodržiavať a rešpektovať zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov,
- dodržiavať a rešpektovať vyhlášku MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a o územnoplánovacej dokumentácii a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR, ktoré sú záväzné pre všetky orgány územného plánovania podľa § 17 ods. 3 stavebného zákona.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu bol rešpektovaný platný stavebný zákon, vyhláška o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a metodické usmernenia.

4) Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, Bratislava, č. j. 26566/2023 zo dňa 02.05.2023 uvádza vo svojom stanovisku požiadavku na vymedzenie rizika stavebného využitia územia vzhľadom na stredné radónové riziko.

Požiadavka je zapracovaná v strategickom dokumente a vyhodnotená v kap. B.II bod 5. Žiarenie a iné fyzikálne polia, str.11. Územie s výskytom stredného radónového rizika je premietnuté aj do grafickej časti strategického dokumentu.

5) Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, č. j. RÚVZMT/OHŽPaZ/1252/2652/2023 zo dňa 28.04.2023:

- z hľadiska primárnej ochrany, podpory a rozvoja zdravia obyvateľstva na úseku verejného zdravotníctva nemá k predloženému strategickému dokumentu pripomienky

6) Okresný úrad Turčianske Teplice odb. starostlivosti o ŽP, ŠSOH, č. j. OU-TR-OSZP-2023/000436-003 zo dňa 03.05.2023:

- nemá pripomienky z hľadiska štátnej správy odpadového hospodárstva

7) Okresný úrad Turčianske Teplice odb. starostlivosti o ŽP, ŠVS, č. j. OU-TR-OSZP-2023/000452-002 zo dňa 05.05.2023 požaduje splnenie nasledujúcich podmienok pri schválení strategického dokumentu:

- dodržiavať všeobecné ustanovenia zákona č.364/2004 Z. z. o vodách a zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- dodržiavať všeobecné ustanovenia zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami
- nové ucelené lokality, OV alebo iné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (verejný vodovod, verejná splašková kanalizácia, v prípade potreby dažďová

kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvoreniu podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov

- k PD pre územné rozhodnutie, súvisiacej s rozvojom bývania, priemyslu alebo občianskej vybavenosti, doložiť vyhodnotenie navrhovanej činnosti na vodný režim na základe analýzy vodohospodárskych pomerov územia, v prípade predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery v území navrhnúť účinné opatrenia
- požiadať správcu vodných tokov SVP, š.p., Správa horného Váhu, OZ, Ružomberok o stanovisko a jeho podmienky zapracovať
- *nepožaduje posudzovanie strategického dokumentu*

Požiadavky sú zapracované a premietnuté v strategickom dokumente, ktorý vo svojej záväznej časti navrhuje opatrenia na ich maximálnu elimináciu, vyhodnotená v kap. C.III, bod 5., str.22; v kap. C.IV písm. A) Krajinnno-ekologické opatrenia, str.36.

8) Krajský pamiatkový úrad Žilina, č. j. KPUZA-2023/8988-2/36062/DUN zo dňa 04.05.2023 uvádza vo svojom záväznom stanovisku požiadavky na ochranu pamiatkového fondu z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom zaslané v rámci stanoviska pre obstaranie strategického dokumentu č. j. KPUZA-2019/20045-3/83606/DUN zo dňa 15.10.2019.

Všetky požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. C.II bod 10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

9) Železnice Slovenskej republiky, GR, odb. expertízy, Bratislava, č. j. 34873/2023/O230-2 zo dňa 03.05.2023 vo svojom stanovisku žiada zapracovať do strategického dokumentu:

- rezervovať územie pre optimalizáciu traťového úseku Horná Štubňa - Vrútky na rýchlosť 120 km/h, elektrifikáciu úseku Horná Štubňa - Martin, prestupný terminál vlak, autobus, auto, bicykel pri železničnej zastávke Malý Čepčín v žkm 286,247
- v strategickom dokumente uviesť: miesta výstavby nachádzajúce sa v ochrannom pásme dráhy, príp. blízkosti dráhy, môžu byť ohrozené negatívnymi vplyvmi a obmedzeniami spôsobenými železničnou prevádzkou - súčasťou akejkoľvek výstavby v blízkosti železničnej trate, príp. v ochrannom pásme dráhy musia byť navrhnuté opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.; všetky jestvujúce kríženia komunikácií so železničnou traťou navrhnúť v strategickom dokumente ako mimoúrovňové; všetky novobudované kríženia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové
- z hľadiska výsadby zelene: v obvode dráhy je zakázané vysádzať stromy a kry, v ochrannom pásme dráhy možno vysádzať stromy a kry s výškou presahujúcou 3 m len vtedy, ak je zabezpečené, že pri páde nemôžu poškodiť súčasti dráhy

Požiadavky sú vo veľkej miere zapracované v strategickom dokumente a vyhodnotené v kap. v kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 9; v kap. B.II, bod 4., str.10.

9a) Železnice Slovenskej republiky, GR, odb. expertízy, Bratislava, č. j. 34873/2023/O230-4 zo dňa 07.06.2023:

- *po oboznámení sa s rozsahom hodnotenia, ŽSR k predmetnému dokumentu nemá pripomienky*

10) Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, Bratislava, č. j. 17017/2023/SSD/41605 zo dňa 28.04.2023, požaduje z dopravného hľadiska:

- rešpektovať nadradenú, aktuálne platnú dokumentáciu ÚPN VÚC Žilinského kraja
- rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
- rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma
- dopravné pripojenia, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu (pri všetkých navrhovaných objektoch), autobusové zastávky, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi
- postupovať podľa zákona č.513/2009 Z. z. o dráhach
- všetky jestvujúce kríženia komunikácií so železničnou traťou navrhnúť v strategickom dokumente ako mimoúrovňové
- všetky novobudované kríženia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové
- v blízkosti pozemných komunikácií a železničných dráh je nevyhnutné dodržať ochranné pásma pred negatívnymi účinkami dopravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. (ďalej len vyhláška), v prípade potreby je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na max. možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat investorov na vykonanie potrebných (napr. protihlukových) opatrení tak, aby zabezpečili dodržanie prípustných hodnôt hluku, infrazvuku a vibrácií podľa vyhlášky MZ SR; pri navrhovaných opatreniach je potrebné vychádzať z max. prevádzkovej kapacity železničnej trate

- pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie je potrebné zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu ku dopravnej infraštruktúre a zahrnúť je výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami ustanovenými vyhláškou a vyhláškou č.237/2009 Z. z.
- postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR

Požiadavky sú primerane zapracované v záväznej časti strategického dokumentu a vyhodnotené v kap. v kap. B.I, bod 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, str. 9; C.II bod 9.Obyvateľstvo, aktivity, infraštruktúra, str.19.

11) Okresný úrad Žilina, odb. opravných prostriedkov, pozemkový referát, č. j. OU-ZA-OOP6-2023/035974-006/SUR zo dňa 12.06.2023 požaduje:

- dodržať a rešpektovať zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášku č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona. Vplyv budúcich investičných zámerov na PP vyhodnotiť s dôrazom na najkvalitnejšiu PP v zmysle zákona a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP.

Rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy je zapracovaný v strategickom dokumente a vyhodnotený v kap. B.I, bod 1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy, str.6-7; v kap. C.II, bod 5. Pôdne pomery, str.14; C.III, bod 6.Vplyvy na pôdu, str.22.

12) Okresný úrad Žilina, odb. starostlivosti o ŽP, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. j. OU-ZA-OSZPI-2023/028322-004/Buk zo dňa 23.05.2023 vo svojom záväznom stanovisku:

- *nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona EIA*

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka